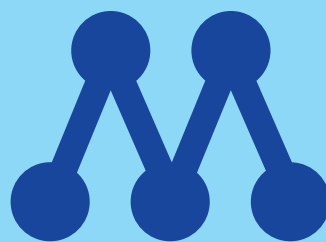

Ett Umeå där vardagen fungerar – både för landsbygd och stad!

Valmanifest Umeå kommun 2026-2030

1. Anders Ågren

Det är dags för maktskifte i Umeå! 32 år med S-styre räcker. Det är helt uppenbart att det är allvarliga brister i både styrning och ledning. Tryggheten inom äldreomsorgen måste återupprättas och barngruppernas storlek i förskolan ska minskas. Den extremt höga skatten ska sänkas successivt och företagsklimatet bli bättre. Vi måste få fart på byggandet av bostäder, och i synnerhet villor och radhus. Tillväxt för både landsbygd och stad.

2. Lena Andersson

Jag vill förbättra skolan så att alla elever ska ges förutsättningar att klara av sin skolgång. Lärarna måste få göra det de är utbildade för, att undervisa. Skolan ska vara en trygg plats för både elever och lärare. Våld, hot och kränkningar ska aldrig accepteras och ska alltid polisanmälas.

3. Elmer Eriksson

Mitt engagemang i Moderaterna handlar om omtanke, ansvar och en stark vilja att förbättra människors vardag. Jag vill fortsätta skapa trygghet och möjligheter för alla samt ge människor ett större inflytande över sin egen vardag. Jag vill återinföra valfriheten i hemtjänsten, så att äldre själva får välja vem som ska hjälpa dem. Rösta på Moderaterna för ett bättre, tryggare och starkare samhälle.

4. Joline Göttfert

Jag vill att Umeå ska vara en attraktiv kommun att leva i. Det behövs mindre barngrupper i förskolan, ökad studiero i skolan och en trygg och värdig äldreomsorg med god mat och möjlighet att vara utomhus varje dag. Alla Umeåbor ska kunna ha en aktiv och meningsfull fritid. Umeå ska vara en trygg kommun där människor kan röra sig fritt och där kvinnor inte ska behöva känna rädsla för att gå hem ensamma på kvällen.

5. Stefan Nordström

Det som är viktigt för mig är en levande landsbygd med fungerande jord- och skogsbruk. Det ska löna sig att vara bonde och skogsbrukare. Jag anser också att Umeå ska satsa på infrastruktur för alla trafikslag. Det är inte framsynt att nedprioritera biltrafiken enbart av den orsaken att bilar för närvarande i huvudsak drivs av fossila bränslen. Om 20 år vet vi att det inte kommer att vara så – det vore oklokt att då ha byggt bort biltrafiken.

6. Izabel Riedl

Mitt namn är Izabel Riedl, jag är 26 år gammal och är vice ordförande i gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden. Jag brinner för en skola där kunskapen står i centrum, där alla elever känner trygghet och studiero samt får den hjälp de behöver i skolan. En röst på Moderaterna är en röst på en skola i absolut världsklass.

7. Igor Hell

Sociala frågor har blivit en allt större del av min politiska vardag. Livet kan fort förändras och då är det viktigt att det finns hjälp att få. Likväl som fusk med välfärdsmedel och övrig kriminalitet ska bekämpas. Barnens bästa ska alltid vara i fokus. Valfrihet är viktigt i vårt dagliga liv. Att så långt det är möjligt få välja boende, skola, vård och omsorg etc. Detta tillsammans med egen försörjning får människor att må bra.

8. Lotta Holmberg

Jag kommer att försvara de äldres rättigheter och värna om ett gott liv trots ålderdom och sjukdom. Jag har alltid jobbat med människor i alla åldrar och har goda kunskaper om vad som fattas och hur det ser ut i dagsläget. Alla äldre ska få ett tryggt och värdigt liv. Lägga sig när man vill, gå på toaletten när man behöver och inte när personalen har tid att hjälpa till. Man ska själv få bestämma var man ska bo och hur mycket hjälp man vill ha.

9. Alireza Mosahafi

Jag engagerar mig för Moderaterna för att jag vill ta ansvar för Umeås utveckling. Med fokus på kunskap, arbete och frihet bygger vi ett starkare samhälle. Jag vill stärka skolan, värna LSS, värna alla trafikslag – även bilen – och öka tryggheten. Rösta på Moderaterna för ett Umeå som växer med kvalitet och ansvar.

10. Josefin Gustafsson

Jag vill göra Umeå friare, tryggare och roligare, så att människor har friheten att forma sina liv och företag kan växa utan onödiga hinder. Det åstadkommer vi bl.a. genom lägre kommunalskatt, mindre byråkrati, längre öppettider på restauranger för ett levande nattliv och hundrastgårdar så att både människor och djur trivs i vår fina stad. Umeå kommun ska vara en kommun som underlättar, inte försvårar, för invånare och företag.

11. Ulrik Berg

Med politik vill jag skapa valfrihet, mångfald och långsiktigt hållbara lösningar som socialt, ekonomiskt och ekologiskt bidrar till att människor utvecklas och frigör sina kreativa idéer. Det är grunden till att Umeå kommun utvecklas så att fler företag och jobb skapas. Hela Umeå kommun måste utvecklas och kommunens processer måste effektiviseras så att vi kan bygga både en trygg och tillgänglig kommun för alla!

12. Amanda Kajava

Jag engagerar mig för Moderaterna eftersom de gör skillnad för människor. De står upp för människors valfrihet och rätten att själva forma sina liv. Jag värnar valfriheten inom hemtjänsten, där du själv ska kunna välja vem som ska ge dig vård när du blir äldre. En röst på Moderaterna är en röst för frihet och trygghet.

13. Mikael Thyni

Ordning i den kommunala ekonomin med en effektiv administration är en förutsättning för att Umeås utveckling ska gagna Umeåborna. Bostadsbyggandet måste ta fart i hela kommunen. Trafiklösningar, kollektivtrafik och skola/barnomsorg ska vara på plats när människor flyttar hit. Utmaningen med integrationen ska lösas med B.A.S – Bostad, Arbete, Språk. Företagen ska uppmuntras, inte bromsas med byråkrati eller att det saknas planlagd mark för etableringar.

14. Marianne Löfstedt

Jag gick med i MUF när jag fyllde 18 år därför att Moderaterna är det parti som ger den enskilde mest bestämmanderätt. Nu är jag senior och kämpar för att äldrefrågorna möts med värdighet och respekt. Umeå är en fin stad som ska passa alla åldrar. Man ska känna att här vill vi leva och bo.

15. Johan Lindström

Jag vill att Umeå ska vara Sveriges bästa kommun för unga. Med en kunskapsskola där varje elev får lyckas. En universitetsstad med ett levande studentliv och fler möjligheter att bo kvar efter examen. Umeå ska vara en kommun där det är lättare att hitta bostad, bilda familj och skapa sin framtid – med frihet, möjligheter och framtidstro.

16. Åsa Ågren Wikström

Jag vill driva frågor som är viktiga för Umeå. Det behövs en fortsatt ökad tillväxt i näringslivet, en breddad arbetsmarknad med fler jobb, äldreomsorg och skola med ännu större valfrihet. Ett gott företagsklimat som möjliggör goda villkor för företagande är viktigt – likaså måste bostadsbyggandet öka för att Umeå ska fortsätta växa. Alla ska känna sig trygga i Umeå, såväl flickor och pojkar som kvinnor och män.

17. Leif Lundgren

Ett fortsatt växande Umeå är beroende av god samhällsplanering, förenklade byggregler, minskade byggkostnader och bättre samverkan med näringslivet. Umeå behöver bygga hållbart och miljövänligt, utveckla landsbygden, fortsätta förtätningen av staden samtidigt som stadsmiljön tillvaratas. Jag vill se fler småföretagare i kommunen som skapar fler arbetstillfällen. Det där första jobbet för våra unga skapas ofta i de mindre företagen.

18. Kjerstin Widman

Umeå ska växa och vara en levande stad. Det ska finnas bra skolor, fritidsaktiviteter och ett rikt kulturliv för alla åldrar. Nytänkande och innovation måste uppmuntras. Umeå behöver fler företagare och vi måste underlätta för etableringar. Äldreomsorgen måste höja sin kvalitet på alla områden. Rätten till ett bra liv på äldre dar och möjligheten att välja sin omsorg ska vara självklara. Kommunen ska ha god och närproducerad mat för gammal som ung.

19. Edward Westman

Jag vill vara studenternas röst och driva en aktiv studentpolitik i Umeå. Umeå är en studentstad och bör på allvar leva upp till detta begrepp. Med längre öppettider på Umeås krogar, fler studentbostäder och ett företagsklimat som skapar jobb kan fler studenter välja att stanna kvar och bygga sin framtid här.

20. Elli-Mari Lundgren

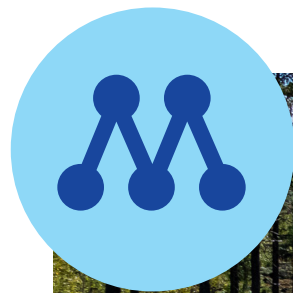
För mig handlar Moderaternas politik om ansvarsfull användning av skattemedel, en skola för framtiden, levande landsbygd och goda förutsättningar för företagande och en värdig äldreomsorg. Viktigt för mig är att Umeå tar sitt ansvar som förvaltningskommun och ligger i framkant i arbetet med språk, kultur och inflytande. Jag vill att utveckling ska gå hand i hand med respekt för urfolket samerna och våra nationella minoriteter.

21. Christer Lindvall

Umeå ska ha en levande landsbygd där vi binder samman det bästa av vår stad och omgivande landsbygd. Närodlat mat är bra för hälsa och miljö, vilket ska ges våra äldre på boenden och skolor i vår kommun. Möjligheten att bo utanför staden och samtidigt ha nära till jobbet är något vi ska förvalta väl. Umeå kommun ska uppmuntra valfriheten i välfärden. Umeå är en kommun där många icke-kommunala aktörer kan berika landsbygden med sina erfarenheter.

Det liberalkonservativa alternativet

Moderaterna är Umeås största borgerliga parti. Vi är partiet för både landsbygd och stad. Vi förenar liberalism och konservatism, och har i den praktiska politiken ett pragmatiskt förhållningssätt för att åstadkomma bästa möjliga resultat för Umeåborna och Umeås utveckling. I Umeå går vi till val i samarbete med de övriga borgerliga partierna.

En tydlig röst för tillväxt, jobb och välfärd

Moderaterna står upp för vikten av tillväxt i Umeå, vilken måste komma både landsbygd och stad till del. Tillväxt är en nödvändig förutsättning för en positiv utveckling för vår kommun.

Varje extra Umeåbo i arbete och varje extra arbetad timme innebär ökade skatteintäkter och mer resurser att satsa på skolan, vården och andra delar av väl-

färden. Om vi vill ha fler i arbete måste vi bejaka en bred arbetsmarknad. Det finns inga jobb som inte är tillräckligt fina. Alla jobb behövs.

Ordning och reda i ekonomin

En förutsättning för att säkerställa framväxt av nya jobb och en investeringsvilja är ordning och reda i den kommunala ekonomin. För oss är en stark ekonomi grunden i den ekonomiska politiken. Umeå kommuns låneskuld måste minska. En stark ekonomi är viktig för att säkerställa åtaganden i investeringar och framtida pensioner. Efter tio år i rad med stora ekonomiska överskott är det dock hög tid att successivt sänka den höga kommunalskatten. De senaste åtta åren har Umeå kommun redovisat ca 2,8 miljarder i överskott. Räknar vi dessutom in de kommunala bolagen, så har Umeå kommunkoncern redovisat ca 5,6 miljarder i plusresultat under dessa år.

Välfärden främst - prioritera kärnverksamheten

Vi prioriterar äldreomsorgen och skolan före allt annat. Efter alla skandaler så måste tryggheten, kvaliteten och värdigheten inom äldreomsorgen återupprättas. Ökad grundbemanning och ett närvarande ledarskap är viktiga delar. Inom förskolan är det dags att förverkliga målet om mindre barngrupper i förskolan, samtidigt som vi i grundskolan säkerställer en bra skolgång för våra unga. Kunskap och ordning ska stå i fokus.

Sänkt skatt är en frihets- och rättvisefråga

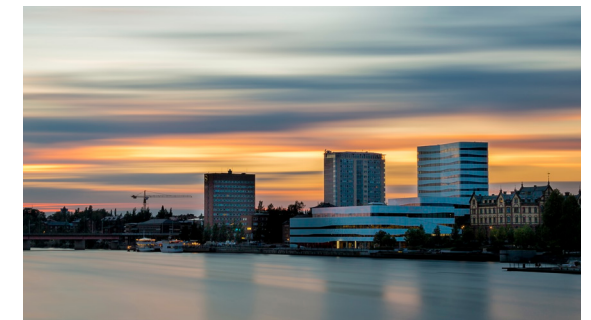
Skatten i Umeå är ungefär två kronor högre än flertalet jämförbara kommuner. Det innebär att en familj i Umeå med två vuxna, där den ena är sjuksköterska och den andra polis, betalar över 19 000 kronor mer i skatt per år. Det är inte rimligt.

Umeå har en hög kommunalskatt, men det går inte att påvisa någon generellt högre kvalitet i verksamheterna jämfört med andra kommuner. Umeåborna ska inte behöva betala mer kommunalskatt än nödvändigt för att säkra våra gemensamma välfärdsåtaganden. Det är möjligt att sänka skatten samtidigt som vi värnar kommunens kärnuppdrag - skola och omsorg.

Lägre skatt gör det mer lönsamt att arbeta och främjar tillväxt, men är framför allt viktigt för att ge människor med små marginaler större ekonomisk frihet. Låg skatt är en viktig frihetsfråga. Vi sänker skatten för att det är rätt och rättvist. I ett första steg med 20 öre, men ambitionen är att successivt sänka skatten med en krona under kommande mandatperiod.

Både landsbygd och stad

Moderaterna står upp för vikten av tillväxt, men den måste komma både landsbygd och stad till del. Umeå ska vara det självklara alternativet i norra Sverige för den som vill bo i stadsmiljö, men ska samtidigt erbjuda de bästa levnads- och

utvecklingsmöjligheterna för boende på landsbygden.

Vi vill se Umeå utvecklas till "Storstaden" i norr; en modern urban miljö där människor kan förverkliga sina livsprojekt i en kreativ och fördomsfri miljö. I en kommun där fler mår bra, tror på sig själva och vågar gå sin egen väg kommer fler människor också att kunna förverkliga sina drömmar.

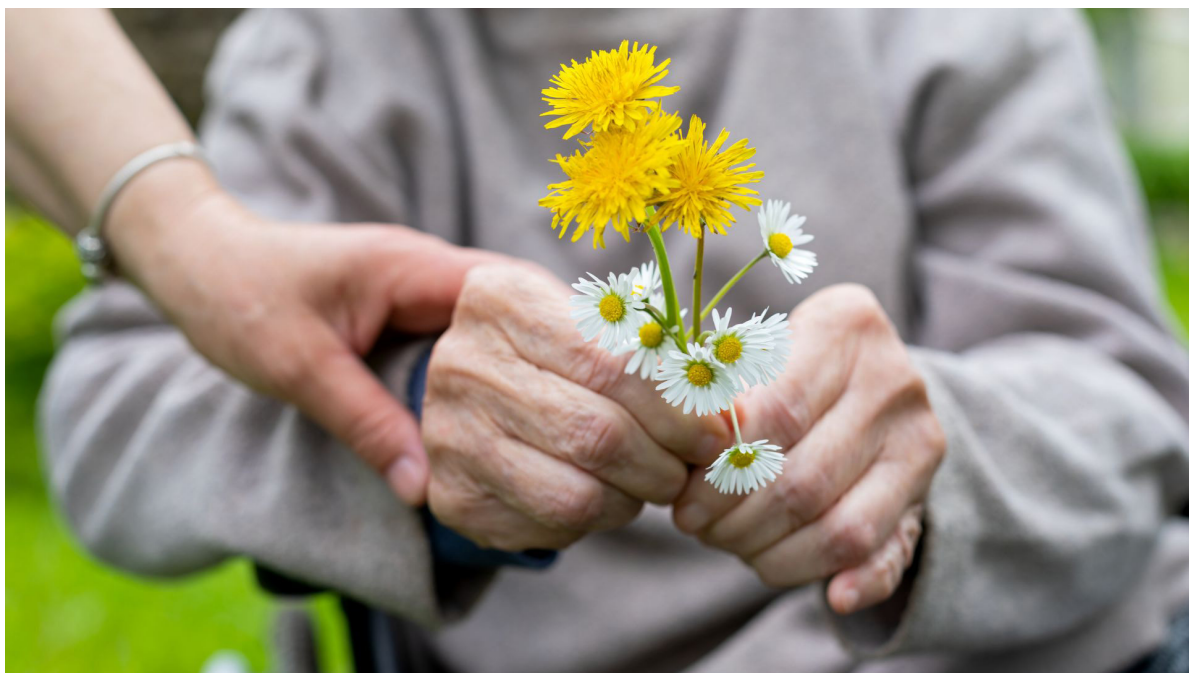
Likväl som vi siktar på att göra Umeå till det självklara storstadsalternativet i norra Sverige, så ska vi också se till att erbjuda de bästa levnads- och utvecklingsbetingelserna för boende i såväl kommundelarnas tätorter som på landsbygden.

På landsbygden erbjuds några av de mest attraktiva livsmiljöerna i vår kommun. 93 procent av kommunens yta är landsbygd och ungefär 16 procent av kommunens invånare bor på landsbygden.

Befolkningsökningen har procentuellt faktiskt varit starkare på landsbygden än i Umeås tätorter (tätorter: Umeå inklusive Ersmark och Röbbäck, Sävar, Holmsund, Obbola och Hörnefors) under perioden 1981-2020. Fler människor har på senare år också flyttat från Umeås tätorter till Umeås landsbygd än tvärtom. Andelen barnfamiljer och sysselsättningen på landsbygden är högre än i tätort, liksom även den disponibla inkomsten.

Umeå kommun måste arbeta aktivt för att möjliggöra byggandet av bostäder runt om i kommunen, erbjuda bra kollektivtrafik och god tillgång till välfärd och service även på landsbygden. Vi säger nej till planerna på nya vindkraftsparker, vi vill pausa projektet med kontroll av enskilda avlopp och gatubelysningen på landsbygden ska självklart vara kvar.

Vi är också beredda att göra särskilda

förstärkningar av ersättningen till byaskolor, för att ge stabila och långsiktiga förutsättningar att säkerställa skolverksamheten på landsbygden om så krävs.

En värdig och trygg äldreomsorg och funktionshinderomsorg

Det finns stora behov av förändring inom äldreomsorgen i Umeå kommun. Det visar de uppgifter som har framkommit under de senaste åren, där såväl äldre, anhöriga, visselblåsare och granskande lokalmedia har rapporterat om sådant som fruktansvärd vanvård och misstänkta brott inom äldreomsorgen. Även revisionen har kommit med skarp kritik.

Den Patientsäkerhetsberättelse som offentliggjordes under våren förstärker bilden av omfattande problem. 6 av 10 ordinerade insatser av sjuksköterskor på kommunala vård- och omsorgsboenden genomförs inte. 6 av 10 ordinerade rehabiliteringsinsatser utförs inte heller. På ett omsorgsboende genomfördes endast 12 procent (!) av de insatser som sjuksköterskan hade ordinerat.

Detta är alltså den vård och omsorg som erbjuds Umeås äldre, och som de dessutom tvingas betala höga avgifter för. Är det värdigt? Äldre som har jobbat och

gjort rätt för sig, men sedan utelämnas till vanvård och nonchalans? Där missförhållanden på många håll accepteras och alltför ofta lämnas utan åtgärder. Och den personal som försöker göra sitt bästa ges inte rätt förutsättningar, utan pressas av en orimlig arbetsmiljö.

Tryggheten och värdigheten måste återupprättas inom Umeås äldreomsorg. Vi har också lagt en rad förslag på hur äldreomsorgen ska stärkas och förbättras, ofta tillsammans med övriga borgerliga partier i Alliansen.

Äldre i våra vård- och omsorgsboenden ska känna trygghet och kunna få träffa läkare när det behövs. Men enligt en brukarundersökning från 2025 uppger bara 40 % att det är lätt att få träffa läkare vid behov. Det är inte tillräckligt. Vi föreslår därför att kommunen ska anställa läkare, något som blir möjligt i augusti efter en lagändring. Äldre måste känna sig trygga med personalen som ska hjälpa dem. Något som skulle kunna öka tryggheten för framför allt kvinnor är möjligheten att välja om det är kvinnlig eller manlig personal som ska hjälpa dem vid exempelvis påklädning, intimhygien, dusch eller liknande situationer.

Moderaterna vill se en ny central kvalitets- och trygghetsinspektion som

tar ett helhetsgrepp om inspektioner, tillsyn och uppföljning av kvaliteten inom äldreomsorgen i Umeå kommun. Utöver de uppföljningar och inspektioner som redan sker inom äldreomsorgen i Umeå. Inspektionerna ska ske såväl anmälda som oanmälda. Äldre ska kunna vara säkra på att man får den vård och omsorg som förväntas. En vård och omsorg som ska präglas av god och säker kvalitet och ett värdigt bemötande. Detta gäller även hur kommunens personal hanterar läkemedlen, som är så viktiga för de äldre.

Minutjakten inom hemtjänsten präglar dagens system och leder till sämre kvalitet och stress i verksamheten. Det måste bli ett slut på minutjakten inom hemtjänsten. Omsorgen ska utgå från den enskildes faktiska behov. Alliansen har därför föreslagit en mer flexibel och behovsanpassad tidsmodell för hemtjänsten, där beviljade insatser ersätts utifrån faktisk tidsåtgång och kvalitet.

Socialdemokraterna och Vänsterpartiet har beslutat att ta bort lagen om valfrihetssystem (LOV) i Umeå och ersätta den med LOU. Det innebär att du inte längre får samma möjlighet att bestämma vem som ger dig omsorg i hemmet. Vi moderater har varit motståndare till att begränsa människors möjlighet att välja. Valfrihet handlar om trygghet, självbestämmande och värdighet i vardagen. Det är inte politiker som ska bestämma över människors liv. Det ska du själv få göra. Vi vill utveckla valfriheten, inte avveckla den.

Valfriheten inom hemtjänsten har funnits i Umeå sedan 2010 och uppskattas av både brukare och personal. Kundnöjdheten för både den kommunala hemtjänsten och de externa utförarna har varit hög och låg totalt på 87 procent år 2024. De privata utförarna stod då för över hälften av hemtjänsttimmarna i kommunen, vilket var ett tydligt tecken på att brukarna uppskattade möjligheten att välja.

Vi vill se variation av äldreboenden med olika former av service och med olika typer av upplåtelseform. Sammanhängande äldrevårdskedjor behövs för äldre med successivt ökande behov.

Umeå behöver en utökad byggnadstakt för boende riktade till äldre. Umeå behöver fortsätta utveckla boendeformer för äldre som seniorboenden/trygghetsboenden och det är värdefullt om dessa finns runt om i kommunen. Likaså särskilt boende för äldre med demensinriktning, liksom inrättande av ett boende för unga med demenssjukdom eller annan form av minnesstörning.

Det ska vara en rättighet för äldre att beredas plats på ett boende, när man känner sig otrygg och blir sjuk. För dem som bor kvar hemma, så ska det vara tydligt med vem/vilka som ska komma från hemtjänsten och när på dagen. Mat som är god och näringsriktig ska alltid serveras, och aktiviteter för äldre ska erbjudas så att ofrivillig ensamhet undviks. Det måste finnas större möjlighet att välja vilken mat man vill äta, men också om man vill äta ensam eller med sällskap av andra.

Vi ser det som en absolut självklarhet att arbetsgivaren säkerställer att personalen både förstår och kan göra sig förstådd hos dem som de är satta att hjälpa. Så är inte fallet idag inom Umeå kommun. Det finns flera exempel från Umeå där bristande kunskaper i svenska språket hos personalen inneburit stora bekymmer och allvarliga incidenter för både boende och anhöriga. Detta har även påtalats från IVO, så sent som i juni.

Fler åtgärder måste vidtas för att öka kompetensen hos personalen där språket är en stor del. Redan vid rekrytering av personal så har kommunen ett ansvar att försäkra sig om att den blivande anställda har nödvändiga språkkunskaper. Rekryteringsbehoven i äldreomsorgen är mycket stora, men det är ingen lösning att sänka kraven på att kunna det svenska språket när det utgör en så viktig del av god om-

vårdnad och patientsäkerhet.

Vi föreslår därför att kommunen inför språktest vid anställning av personal inom hemtjänst, funktionshinderomsorg och äldreomsorg. Det handlar i grunden om respekt för de personer som behöver hjälp, förutsättningar för en värdig omsorg och det handlar om patientsäkerhet.

Vi vet samtidigt att personalen arbetar under hårt tryck och sjukfrånvaron är hög. Det finns ett behov av ökad grundbemanning. I jämförelse med andra kommuner har Umeå kommun en låg bemanning av omsorgspersonal. Kommunen behöver även öka anställningen av både vård- och rehabiliteringspersonal. Ett fokus måste vara att ge personalen bättre arbetsförhållanden och i möjligaste mån minska antalet delade turer m.m. Det behövs också bättre introduktion och utbildning för personalen, genom bl.a. Savemangruppen. Idag har det börjat som ett pilotförsök. Det borde utvidgas. Vi vill också säkerställa ett närvarande ledarskap på enheterna, med rätt erfarenhet och utbildning.

Kommunen står inför stora rekryteringsbehov inom vård och omsorg och behöver göra mer för att locka människor till vårdyrket. I dag har andelen utbildad arbetskraft inom äldreomsorgen sjunkit till alltför låga nivåer. För att säkerställa att personalens tid används på rätt sätt vill vi se fler vårdnära serviceteam, som kan avlasta ordinarie personal uppgifter med till exempel städning och tvätt. Umeå kommun måste också bli bättre på att använda ny teknik och digitaliseringens möjligheter. Kostnaderna för äldreomsorgen kommer i framtiden bli betydligt högre, samtidigt som det kommer att råda akut brist på personal.

Umeå kommuns verksamheter ska stödja varje människas strävan att få leva det liv man vill utifrån sin egen förmåga och önskan. Det innebär inte att det saknas behov av stöd. Alla har inte samma förutsättningar. Olika sorters funktionsnedsättningar blir ett handikapp för den enskilde först om samhället inte förmår möta de olika svårigheter människorna kan ha. Ökad tillgänglighet är en av de

viktigaste frågorna. Kommunen ska i all sin verksamhet skapa förutsättningar för funktionsnedsatta att ta del av utbudet på samma sätt som alla andra.

Umeå kommuns funktionshinderomsorg ger stöd och service till personer med funktionsnedsättning så att de ska kunna leva ett så självständigt och meningsfullt liv som möjligt. Stöd kan innebära till exempel personlig assistans, daglig verksamhet, boendestöd eller boende. Tack vare Lagen om valfrihet (LOV) i hemtjänsten vet vi att både kvalitet och medinflytande har förbättrats och därför vill vi införa LOV i fler verksamheter. Tillsammans med de övriga borgerliga partierna så föreslår vi införandet av Lagen om valfrihetssystem (LOV) inom särskilt boende, funktionshinderomsorg och daglig verksamhet.

Flera av de brister som präglat äldreomsorgen återkommer även inom funktionshinderomsorgen. Likartade insatser behövs här, med exempelvis språkkrav och språktester av personalen.

Sveriges bästa skola

Sveriges bästa skola - för varje elev - varje dag. Så sammanfattas vår ambition för Umeås skolor. Vi vill satsa mer resurser på skolan än vad som gjorts under den senaste mandatperioden. Även om det inte är resurserna i sig som är det avgörande, så vet vi att just grundskolan har lägre kostnadsnivåer än snittet.

Det viktiga är inte vem som är huvudman för en skola - det viktiga är hög kvalitet. Att få välja skola och förskola skapar trygghet. 3 av 4 föräldrar och elever anser det vara positivt att kunna välja skola. Det ska finnas lättillgänglig och relevant information om alla skolor och om vilka fristående och kommunala utbildningar som erbjuds i kommunen, så att det blir lättare för föräldrar och elever att välja skola. Val av skola ska bli obligatoriskt.

Studieresultaten i våra skolor är trots goda förutsättningar inte tillräckligt bra. Enligt statistik från Kolada var det bara 76,3 procent av eleverna som nådde betygskriterierna i alla ämnen i årskurs nio

förra året.

Alla skolor i Umeå, oavsett om de är friskolor eller kommunala skolor, ska befrias från onödig politisk detaljstyrning och ha rätt att själva ansvara för sin ekonomi, sin personal, profil och sina studieresultat. Det skapar också goda möjligheter, inte minst för byaskolor och mindre skolor på landsbygden runt om i vår kommun att kunna utvecklas och få styra över sin egen framtid. Så länge det finns elevunderlag, personal och ekonomi att bedriva verksamheten behöver ingen vara orolig för att skolan ska försvinna utan ges tvärtom möjlighet att kunna utvecklas.

En viktig grund för våra ungas utveckling läggs redan i förskolan. För stora barngrupper i förskolan är något som orsakar dålig arbetsmiljö för personalen och en stökig lärmiljö för barnen. Vi vill minska barngruppernas storlek så att Umeå kommun når Skolverkets rekommendationer om storlek på barngrupper. Tillgången till förskoleplatser är viktig för Umeås utveckling, även sett ur perspektivet att det ska vara attraktivt för familjer att flytta hit. Det måste finnas en beredskap att bygga ut förskoleplatser i snabbare takt där vi ser att det finns efterfrågan, inte minst gäller detta ute i byarna på landsbygden. Föräldrar ska kunna ansöka om plats i förskola upp till ett år innan den ska tas i anspråk, i stället

för dagens 6 månader.

Lärandemiljön ska vara stimulerande, trygg och i klassrummen ska det vara lugn och ro. Stök, skolk och oordning i klassrummen ska inte accepteras. Redan idag finns det befogenheter för rektorer och lärare att vidta åtgärder för att upprätthålla ordning på skolorna, även om vi moderater skulle vilja gå längre och införa sådant som ordningsomdömen. Tillsammans med Alliansen vill vi utveckla en "kommunal studiero-garanti", med tydliga ordningsregler och konsekvenstrappa. Vi har nolltolerans mot kränkande behandling och mobbning i och kring skolan och vi ställer krav på att skolan aktivt förebygger sådant samt tar fullt ansvar om något allvarligt inträffar. Vi har sett alarmerande exempel på senare tid, med hot och våld på våra skolor i Umeå.

Vuxenvärlden måste reagera och stå upp för en god arbetsmiljö för Umeås elever. Alla brott på skoltid eller i anslutning till skoldagen ska polisanmälas. Så är det tyvärr inte idag. Skolor som anser att det krävs ytterligare insatser ska självklart kunna stärka säkerheten genom exempelvis väktare, kamerabevakning eller säkerhetssamordnare.

Ett problem i Umeå är nyttjandet av narkotika. Det krävs en samverkan för unga i riskzon med bland annat följande aktörer: skola, socialtjänst och polisen. Allt fler gymnasieskolor runt om i landet

inför frivilliga slumpvisa drogtester som en del i skolans förebyggande policy. Enligt uppgifter i riksmidia har var sjätte kommun infört drogtester på skolorna. Moderaterna vill att även Umeå kommun inför detta på kommunens gymnasieskolor.

Alla elever ska få rätt förutsättningar att lyckas i skolan. Med tidiga insatser, ökad studiero, fler platser i resursskolor och en tillgänglig elevhälsa kan fler elever få en bra skolgång. En viktig förutsättning för goda kunskapsresultat är att vi följer upp resultaten kontinuerligt. Moderaterna anser att betyg är ett viktigt verktyg för att tydligt se hur elever ligger till och det sänder viktiga signaler om stödbehov. Med betyg ökar också skolans fokus på kunskapsresultaten. Från och med höstterminen 2021 är det fritt fram för rektor på alla skolor i Sverige att själv besluta om betyg från årskurs fyra. Moderaterna anser att Umeå kommun ska uppmuntra kommunens rektorer att besluta om betyg från årskurs fyra.

Vi måste investera i skolan och satsa på lärarna. Inget är viktigare för att höja kunskapsresultaten än att ge lärarna kraft och tid att få vara just lärare. Våra elever behöver mer tid med sina lärare. Internationella undersökningar visar att svenska lärare använder mindre andel av sin tid till undervisning jämfört med andra länder. Skolverket pekar på att svenska lärare lägger över två timmar per dag på administration och uppgifter relaterade till ordning och omsorg. Det handlar exempelvis om att iordningställa lokaler, behandla ledighetsansökningar, agera rastvakt och övervaka omklädningsrum. Detta är tid som skulle kunna användas till lärande och till att ge stöd åt dem som behöver det mest.

För att ge lärare mer tid för att exempelvis förbereda lektioner samt fokusera på undervisningen vill vi införa lärarasistenter i skolan. Lärarasistenternas uppdrag ska vara att assistera och avlasta lärarna med uppgifter av administrativ karaktär.

Gymnasieskolorna i Umeå ska ge alla elever goda kunskaper och färdigheter

för att på så sätt förbereda varje elev inför högre studier eller yrkeslivet. Kunskapsförmedlingen ska alltid stå främsta rummet. Skolornas kontakt med näringslivet för att förbereda eleverna för livet efter examen ska underlättas och uppmuntras. Fler elever ska få möjlighet att driva UF-företag, vilket stärker ungas entreprenöriella förmågor.

Sommarjobb är ofta den första erfarenheten unga får i arbetslivet. Vi vill införa som krav att ungdomar ska söka minst ett sommarjobb på den ordinarie arbetsmarknaden för att få söka ferieprao hos Umeå kommun. CV och personligt brev ska bifogas med ansökan när ungdomar söker ferieprao hos Umeå kommun. Det gör unga mer förberedda inför att söka jobb i framtiden.

Öka takten på bostadsbyggandet!

Det råder bostadsbrist i Umeå. Det är ett hot mot Umeås tillväxt. Ett tydligt mål för kommunen är att bostadsbyggandet ska öka till 2000 nya bostäder per år. Men målet har aldrig nåtts. Enligt statistik från SCB byggdes 759 bostäder under 2025, varav endast 34 var småhus. Prognosen för färdigställda bostäder för 2026 ligger på låga 213 bostäder. Sammanfattningsvis långt under målet.

Det skulle alltså behövas en kraftfull ökning av takten på nyproduktion av bostäder för att nå kommunens mål. Vi behöver fler småhus, fler bostadsrätter och fler hyreslägenheter i hela kommunen.

Här måste de privata aktörerna och det kommunala bostadsbolaget AB Bostaden hjälpas åt. Kommunen har sedan tidigare börjat inrikta processen på kortare tid för markreservation. Det efterfrågas av bl.a. Fastighetsägarna betydligt flexiblare och mer generella detaljplaner med optimal volym och användning.

Det är också viktigt att korta ledtider i plan- och byggprocessen. Det tar för lång tid att bygga i dag. Kortare och mer förutsägbara processer är avgörande för fler bostäder och investeringar. I snitt tar det 80 månader (6-7 år) att få en beslutad detaljplan i Umeå kommun, från inkom-

men planansökan till antagen plan. Från planuppstart tog det i genomsnitt 57 månader under år 2025 att handlägga en plan. Omkring fem år alltså.

Vi har lagt förslag att uppdra till byggnadsnämnden att identifiera åtgärder för att förkorta ledtider i plan- och byggprocessen, med målet att öka förutsägbarheten för både kommunen och byggaktörer. Vi vill också uppdra till byggnadsnämnden att i större utsträckning möjliggöra för privata aktörer att själva ansvara för och finansiera planarbetet, i syfte att effektivisera processen och öka takten i framtagandet av nya detaljplaner. Invånare och företag måste också kunna lita på att kommunen levererar i tid. Umeå kommun bör införa tjänstegarantier i sin myndighetsutövning. När en komplett ansökan lämnas in ska handläggning ske inom en fastställd tidsram. Överskrids tiden ska den sökande kompenseras med reducerad avgift. Detta ökar både transparens, rättssäkerhet och incitament för kommunen att hålla utlovade handläggningstider.

Vi vill utöver detta effektivisera kommunens myndighetsutövning genom att införa automatiserade beslut i enklare lov-, anmälnings- och tillståndsärenden inom byggnadsnämnden och miljö- och hälsoskyddsnämnden. Genom att utnyttja

digitaliseringens möjligheter kan handläggningstider kortas, administration minskas och resurser frigöras till mer komplexa ärenden.

Fler områden måste öppnas upp för nybyggnation av bostäder, samtidigt som takten på kompletteringsbyggande ökar. För fyra år sedan lyckades vi i byggnadsnämnden få bifall till ett initiativ om att inleda planarbete för Röbäcksliden och Tegelbruksberget. Detta för att tillskapa fler bostäder.

Under det senaste decenniet har småhusens andel av den totala produktionen legat på mycket låga 12 procent i vår kommun. Föregående år var det bara 4,5 procent av de färdigställda bostäderna som var småhus. Umeå måste bli bättre på att erbjuda attraktivt boende i småhus runt om i vår kommun.

Småhusen är en viktig, och ibland förbisedd, förutsättning för kommunens utveckling. Många undersökningar visar att det är just i småhus som en majoritet av befolkningen helst vill bo. I en Si-fö-mätning från 2019 så angav exempelvis 75 procent av svenskarna att de ville bo i villa, radhus eller kedjehus. Det behövs mer av allt - både småhus, bostadsrätter och hyresrätter. Men den låga produktionen av småhus sticker ut i sammanhanget. Kommunen behöver en långsiktig

planering där det alltid finns en ”bank” med byggklar mark.

Planeringen av Umeå får inte ensidigt fokusera på förtätning och täthet, utan även möjliggöra stadsutveckling med småhusområden, trädgårdsstadskvarter och attraktiva boendemiljöer med närhet till grönska och god tillgänglighet med bil. Det är viktigt för Umeås utveckling att det byggs fler villor och radhus. Det ger fler Umeåbor möjlighet att bo i småhus och ha en egen trädgård, vilket är en dröm för många. Trädgårdsstadens principer, med fokus på grönska, trygghet, småhus och god tillgänglighet för bilburna hushåll blir viktigt för framtidens Umeå.

Vi anser att det kommunala bostadsbolaget har en central roll att spela när det gäller nyproduktion av hyresrätter. AB Bostaden har idag en dominerande andel - omkring 46 procent - av hyresrättsbeståndet i Umeå. Det är en högre andel än i många jämförbara universitets- och tillväxtkommuner, där de kommunala bostadsbolagen ofta ligger betydligt lägre. Vi vill att AB Bostaden tillåts agera affärs- mässigt och hela tiden se över sitt bestånd avseende nödvändiga avyttringar för att säkerställa behovet av investeringar i form av nyproduktion, förtätningar, renoveringar och ombyggnationer. Nödvändiga avyttringar ger dessutom en bra balans för hela fastighetsbranschen i Umeå. Avyttringen bör vara mer omfattande än den som genomfördes 2017. Det minskar samtidigt Bostadens dominerande roll på marknaden och släpper in fler förvaltande aktörer.

Planeringen av kommunen präglas idag av förtätning, och den så kallade

femkilometersstaden hamnar ofta i fokus i planeringen. Men som beskrivits ovan, så behövs det ett förändrat synsätt. Vi vill ha en stadsplanering som värdesätter utveckling även i de yttre stadsdelarna som gränsar till landsbygden, liksom kommun- delarna och landsbygden i sig.

Sävar, Holmsund/Obbola och Hörnefors måste fortsätta att växa. Umeås kommunalar erbjuder en attraktiv livsmiljö och utgör ett viktigt fortsatt område för utveckling. AB Bostaden ska i alla lägen beakta möjligheten till nyproduktion och bygga lägenheter utanför de centrala stadsdelarna. Det kan handla om kommundelscentra, men även i byar med omland som exempelvis Taveljö, Sörmjöle, Bullmark, Botsmark, Yttersjö, Hissjö, m.fl. Detta efter ett moderat förslag som vann bifall i fullmäktige år 2021.

Vi ska naturligtvis fortsätta förtäta och bygga centralt. Men vi har sett att det tar längre tid med detaljplaner och överklaganden, och planer kan vara svåra att förverkliga p.g.a. otidsenliga regler. De normer och krav som nu finns gör det svårt att bygga den typen av miljöer som många efterfrågar. Därför måste hämmande regler och strandskydd ifrågasättas. Höga och låga hus ska kunna samsas och skapa variation. Kommunala särkrav ska tas bort.

Öka tryggheten – minska brottsligheten

41 procent av kvinnorna i Umeå väljer ibland eller ofta att avstå från att gå ut ensam av rädsla för att bli rånade, överfallna eller på annat sätt ofredade. Detta enligt folkhälsoenkäten ”Jämlika liv”. Våren 2025 presenterades resultatet av Umeå kommuns enkätundersökning Unga20, vilken riktar sig till unga i åldern 13-18 år. Där uppgav 39 procent av tjejerna att de är otrygga när de går hem ensamma på kvällarna.

De senaste åren har vi sett en allvarlig utveckling i Umeå, med tendenser till social oro i vissa bostadsområden. År 2018 gick debattens vågor höga i Umeå. Vi moderater hade uppmärksammat

varningarna om tendenser till social oro i vår kommun gällande våldsbrottslighet, utpressning, bilbränder, bilstölder och knarkhandel. Ungdomar som rekryterades av äldre brottslingar till kriminalitet. Ökad risk för radikaliserings m.m.

Trots goda insatser från både Umeå kommun och Polisen har problemen fortsatt, även om det i perioder kan vara lugnare. Under ett antal år har man kunnat notera misstänkt anlagda bilbränder, i varierande omfattning. Under förra mandatperioden skedde det fyra skjutningar i Umeå och polisen kopplade då ihop dem med kriminella uppgörelser. En ny skjutning skedde i slutet av april 2023, Öst på stan. En man sköts med tre skott, men överlevde. Skjutningen hade kopplingar till kriminella gäng.

Umeå har tidigare varit förskonade från tyngre gängkriminalitet, men den organiserade brottsligheten har fått fäste även här. I Umeå finns nu nationella kriminella gäng etablerade och den organiserade brottsligheten har också kopplingar till släktbaserade nätverk i Umeå.

Hösten 2023 bjöd Polisen in politiker och tjänstepersoner i Umeå kommun till ett extrainsatt möte med Umeå i polis- huset. Under mötet informerade polisen

om den allvarliga nya utvecklingen, där unga rekryteras till kriminella gäng. Då var bedömningen att ungefär 170 barn och unga i Umeå hade kopplingar till kriminella gäng, men sannolikt är siffran ännu högre idag.

Även många företagare drabbas hårt av brottslighet och det är det största problemet företagen möter när företagsklimatet i Sverige mäts. Det orsakar höga kostnader, gör både företagare och anställda otrygga och kan i värsta fall leda till att verksamheter försvinner. Problem finns även i Umeå. Enligt den senaste mätningen från Svenskt Näringsliv som publicerades i maj 2026, så uppgav 13 procent av företagen i Umeå att brottslighet och otrygghet påverkade dem negativt. Detta tar vi på allvar. Inget företag ska någonsin behöva överväga att lägga ner sin verksamhet på grund av brottslighet.

Polisen satte under den förra mandatperioden upp kamerabevakning i centrala Umeå, Ålidhem och Ersboda. Detta har utökats i centrum under innevarande mandatperiod. Grova våldsbrott, delvis öppen narkotikaförsäljning, stölder, skottlossningar på vissa områden liksom annan brottslighet var bidragande till att polisen satte upp kameror.

Umeå kommun borde också använda sig av möjligheten att sätta upp bevakningskameror. Det kan gälla såväl centrala Umeå som andra stadsdelar. Detta för att avskräcka brott, öka sannolikheten för upptäckt av brott, samt öka tryggheten då kameror signalerar att platsen är väl omhändertagen. Kommunens kamerabevakning ska vara ett komplement till de områden som polisen redan övervakar. Detta har också underlättats tack vare ändrad nationell lagstiftning.

Moderaterna föreslår även att Umeå kommun ska anställa kommunala ordningsvakter. De kommunala ordningsvakternas uppdrag är att upprätthålla allmän ordning och skapa trygghet i kommunen. Ordningsvakter ersätter inte poliser, utan ska användas som komplement till polisiär närvaro. De ska självfallet samverka med övriga viktiga aktörer, däribland den kommunala fältverksamheten och polisen. Ett aktivt brottsförebyggande arbete från socialtjänst och skola är avgörande för att långsiktigt öka tryggheten. En tillgänglig polis i Umeå är för övrigt avgörande för att förhindra och utreda brott.

En viktig del i tryggheten på offentliga platser är belysningen. Därför vill vi intensifiera arbetet med att förbättra belysning i parker och utmed promenadstråk. Utsikten längs med cykel- och gångvägar måste bli bättre. Moderaterna föreslår också att kommunen ska inta en mer aktiv hållning mot nedskräpning, klotter och vandalism.

En fråga som debatterades mycket för några år sedan var tiggeriet, även om förekomsten av tiggare minskat betydligt sedan dess. Det finns dock ett starkt stöd bland svenska folket om att det behövs ett tiggeriförbud. Tiggarnas problem löses inte i Sverige, utan i deras egna hemländer. De utsatta EU-medborgarna styrs i många fall av kriminella aktörer och vissa tvingas utöver tiggandet även till prostitution här i Sverige. Vi vill att ett lokalt tiggeriförbud införs inom centrumfyrkan-ten. Bäst av allt vore ett nationellt tiggeriförbud.

En företagsvänlig kommun

Att förbättra det lokala företagsklimatet är centralt för lokal och regional utveckling. Ett växande Umeå är i behov av växande och framgångsrika företag. Små, medelstora och stora företag, som genom arbetstillfällen och skattepengar till det offentliga bidrar till en god välfärd. Detta måste tydligt återspeglas i den lokala kommunpolitiken för ett bättre företagsklimat.

Ett rimligt riktmärke för Umeå borde vara att sikta på topp-10 när det gäller det lokala företagsklimatet i Sverige. Idag placerar sig Umeå långt ner i olika rankingar. 2026 hamnade Umeå på plats 175 av 290 kommuner i Svenskt Näringslivs kommun-ranking av företagsklimatet. En av landets högsta kommunalskatter, konkurrens från kommunen gentemot privata näringslivet, information till företagen, dialogen med kommunen samt attityd bland politiker och tjänstemän till företagande är sådant som tynger resultatet i jämförelse med övriga kommuner i landet. När lokala företagare år 2026 fick frågan om hur företagsklimatet kan förbättras är de främsta svaren bättre förståelse för företagande hos kommunens beslutsfattare (42%), bättre dialog mellan kommunen och företagen (40%), fler bostäder (37%), kortare handläggningstider (36%) och lägre kommunalskatt (35%).

Förra året hamnade Umeå dessutom på plats 114 av 199 deltagande kommuner i SKR:s mätning av företagsklimatet. I det småföretagarindex som presenterades av Småföretagarnas riksförbund förra året hamnade Umeå på plats 69 av 290. Det visar att förändring krävs.

Vi måste sänka kommunalskatten. Vi måste få fart på bostadsbyggandet, genom att bland annat möjliggöra för fler privata aktörer att bidra i byggandet. Vi måste säkerställa god tillgång på mark för etableringar, och här pågår ett arbete. Det behövs verksamhetsmark för industri, handel, kontor och service. Investerare ska kunna få snabba och tydliga besked om lämplig mark för sina verksamheter.

Det handlar vidare om att motverka osund konkurrens från kommunen gentemot det privata näringslivet. Här uppfattas Umeå kommun vara en av de absolut sämsta kommunerna i landet, när lokala företagare tillfrågas. Detta måste utredas och åtgärdas.

Ett smart sätt att göra det lättare att starta och driva företag i Umeå är att införa Rättviksmodellen. Den bygger på att företag bara behöver en kontaktväg in till kommunen, att regler förenklas och att byråkratin minskar - och att kommunens tjänstepersoner har ett serviceinriktat och lösningsfokuserat bemötande i alla kontakter med både företag och privatpersoner. Kommunen får mycket kritik koppat till handläggning och dialogen med företagen, så här finns mycket att göra. I stället för att kräva förskottsbetalning för tillsyn ska kommunen erbjuda rådgivande samtal och ta betalt i efterhand. Det sänker trösklarna och gör det mer attraktivt att vara företagare i Umeå.

Vidare behövs det ökad konkurrensutsättning och införande av utmaningsrätt. Vi måste också säkerställa kompetensförsörjningen i samarbete med universitet och högskolor, region, näringsliv och övriga kommuner. 35 procent av företagen i Umeå upplever att kompetensförsörjningen fungerar dåligt eller inte helt godtagbart.

Besöksnäringen

Det krävs också fortsatta satsningar för att främja besöksnäringen. Umeälven är en i många avseenden outnyttjad resurs, och vi måste bli bättre på att ta emot turister som kommer med båt. Moderaterna vill se en ny gästhamn, centralt placerad i

Umeå. Här vill vi möjliggöra en gästhamn, driven och finansierad av privata aktörer. Vi ska även se till att vårda det båtliv som redan idag finns. Handeln i Umeå går miste om många "turistkronor", när många med båt under sommaren väljer bort Umeå och åker vidare norrut eller söderut. Alltför få stannar till i Umeå p.g.a. bristen på gästbryggor och centralt belägen gästhamn.

Detta gäller inte bara situationen i centrala Umeå, utan är gällande för hela Umeåregionens kustremsa, där vi vet att intresset är stort bland näringsidkare att ta emot besökare i en hamn. Här skulle gästhamnar med god standard, på strategiska platser, skapa goda förutsättningar för en betydande ökning av antalet gästnätter och vara mycket positivt för såväl båtlivet som möjligheter att utvecklas som turistregion.

En annan sak som saknas i Umeå är attraktiva ställplatser för husbilar och husvagnar, liksom ett s.k. "truck-stop". Även detta måste åtgärdas. Att resa med husvagn och husbil är populärt i Sverige. Sverige är det land i Europa där antalet husvagnar och husbilar är störst per capita. Husvagns- och husbilsturister är helt uppenbart en stor och viktig turistgrupp.

Friheten och flexibiliteten är det som lockar många till att köpa husbil och husvagn. Något som är viktigt för att få turister att stanna i en kommun är tillgången till ställplatser. En ställplats är en iordningställd plats, där husbilar och

husvagnar kan övernatta en kortare period. I Umeå finns det få centrala ställplatser, något som är en konkurrensnackdel för Umeå som turiststad. Många turister väljer bort Umeå på grund av bristen på ställplatser.

Fler ställplatser och övernattningar skulle gynna lokala företag när fler turister äter på restauranger eller handlar i butiker i staden. Umeå kommun borde snarast ordna centrala ställplatser på kommunens egen mark, eller göra avtal med privata fastighetsägare.

Viktigt är också att centrumhandeln kan utvecklas. En konkurrensfördel som brukar pekas ut för de halvexterna handelsområdena är att de erbjuder gratis parkering. För att undanröja en del av konkurrensnackdelen finns möjligheten att erbjuda avgiftsfri parkering i de P-anläggningar och p-platser som UPAB ansvarar över för Umeå kommuns räkning. Moderaterna har upprepade gånger föreslagit försök med avgiftsfri parkering i centrala Umeå, och detta förslag kvarstår.

Vår ambition är att Umeå ska bli en ännu bättre turist- och studentstad. Då krävs det att politikerna lyssnar på de önskemål som finns; dels hos besökare och studenter, dels övriga invånare och företagare i Umeå. Detta gör vi bland annat genom att tillåta utökade serverings-

tillstånd på Umeås restauranger. Självklart ska restauranger och krogar kunna få serveringstillstånd till kl. 03.00.

Utan bönder – ingen beredskap

En fungerande livsmedelsförsörjning är grundläggande för att samhället ska fungera i såväl fredstid som i kris eller krig. Det är ett nationellt, regionalt och lokalt intresse att värna de svenska bönderna.

Inte minst under Coronakrisen blev det tydligt att den svenska livsmedelsproduktionen behöver öka. Endast hälften av de livsmedel som konsumeras i Sverige produceras här. År 1990 var motsvarande siffra 75 procent. Vid kriser måste landet ha bra beredskap. En högre självförsörjningsgrad tryggar livsmedelsförsörjningen och gör Sverige och Västerbotten bättre rustat för framtida kriser.

Att producera mer mat lokalt och regionalt stärker vår ekonomi och tryggar oss i kris. Det nationella stödet till jordbruket i norra Sverige är dessutom avgörande för jordbruksproduktion i hela landet och bidrar till stärkt försörjningsförmåga.

Under nuvarande mandatperiod har den moderatledda regeringen satsat mycket för att stötta svensk livsmedelsproduktion. Man har med start i norra

Sverige genomfört uppbyggnad av beredskapslager i livsmedelskedjan, för bl.a. spannmål. En årlig kompensation till mjölkbönder på 1000 kronor per ko har införts. Stödet till jordbruk i norra Sverige har ytterligare stärkts. Budgettillskottet innebär en ökning med ca 30 procent.

Man har minskat regelkrångel och gjort det lättare att investera i nya maskiner, så att det blir mer lönsamt att bli eller förbli bonde. Regeringen har också prioriterat att hålla skatten på jordbruksdiesel så låg som möjligt i alla fyra statsbudgetar - den är nu på EU:s miniminivå. Vidare sänkt matmoms för alla - så att fler familjer har råd att köpa svenskt i matbutiken. Detta är ett axplock av insatser.

Antalet jordbruksföretag har fortsatt att minskat i Umeå kommun och Västerbotten under de senaste tio åren. Den främsta anledningen till minskningen handlar om minskad lönsamhet och utmaningar kopplat till kapitalförsörjning, kompetensförsörjning, och försvagad konkurrenskraft. Under samma period har Umeås befolkning ökat kraftigt, medan antalet jordbruksföretag har minskat, vilket innebär att jordbrukets relativa betydelse i kommunen har blivit mindre trots att det spelar en mycket viktig roll för livsmedelsförsörjning, landsbygdsutveckling och beredskap.

Att kriterierna vid offentlig upphandling av livsmedel och mat är i linje med miljö- och djurhållningsreglerna, är ett krav som vi moderater sedan flera år tillbaka lyckats få in i Umeå kommuns upphandlingsregler. Vårt fokus är att uppmuntra lokalproducerade livsmedel och ett av våra uttalade mål är att kött- och mjölkprodukter som serveras på våra skolor och äldreboenden till 100 procent ska vara lokalproducerade. I november 2025 beslutade dock tekniska nämnden, med S och MP i spetsen, att ta bort den tidigare prioriteringen där Umeå kommun i första hand skulle köpa in närproducerade livsmedel före ekologiska. Det var ett felaktigt beslut. Moderaterna motsatte sig detta och reserverade sig i nämnden mot beslutet.

Svensk mjölk- och köttproduktion har

också betydligt lägre klimatpåverkan än andra länders produktion. I Västerbotten finns det goda förutsättningar att producera ännu mer livsmedel än vad som görs idag. Det är inte svenskt jordbruk som är hotet mot jordens klimat. Jämfört med världssnittet har svensk mjölkproduktion 44 procent lägre utsläpp och svensk nötköttsproduktion har 70 procent lägre utsläpp av växthusgaser.

Nyckeln till att öka livsmedelsproduktionen i Sverige är en ökad efterfrågan på svenska produkter. Där har politiker ett stort ansvar, men konsumenter kan också göra skillnad när det handlar om att välja svensk mat i butiker och på restauranger.

En arbetslinje för hela Umeå

Vi måste bli bättre på att erbjuda möjligheter till arbete för alla, oavsett bakgrund. Integrationen måste förbättras. Utanförskapet måste minska genom att de utrikesfödda i större utsträckning kommer in på arbetsmarknaden. Från kommunens sida ska huvudfokus vara att de nyanlända snabbt lär sig svenska och kommer i egen försörjning, antingen via studier eller arbete.

Jobb, språk och bostad är viktiga utgångspunkter för en bra integration. Alla som kan jobba ska ha ett jobb att gå till. Möjligheten till egen försörjning är en fråga om trygghet, frihet och delaktighet i samhället.

I Umeå ser vi på vissa håll en tilltagande segregation. Socialtjänsten ser sammanvägt att de socioekonomiska faktorerna är sämre i vissa stadsdelar än snittet i Umeå. Större trångboddhet och större beroende av försörjningsstöd är exempel på det. Även gällande anmälningar till socialtjänsten om barn som far illa.

Arbetslösheten är främst koncentrerad till personer med dåliga kunskaper i svenska eller bristfällig skolbakgrund. Här måste tidiga, konkreta och snabba insatser genomföras. De som behöver komplettera sin utbildning eller skaffa en ny yrkesutbildning ska kunna göra det omedelbart, utan onödiga väntetider. I Umeå ligger arbetslösheten på låga nivå-

er jämfört med riket. Den totala arbetslösheten låg på 3,8 procent i maj 2026. Däremot syns en skillnad mellan utrikes och inrikes födda. Bland utrikesfödda låg arbetslösheten i Umeå på 9,1 procent i maj.

Försörjningsstöd får aldrig vara en permanent försörjningskälla, utan ett sista skyddsnät när inga andra inkomster finns. År 2025 betalades ca 118,5 miljoner kronor ut i försörjningsstöd från Umeå kommun.

Fusk med försörjningsstödet ska aktivt motverkas och där detta upptäcks måste det leda till konsekvenser. I Sundbyberg började man 2017 genomföra frivilliga hembesök vid nya ansökningar om försörjningsstöd som en del i pågående utredningar. Resultatet blev att 24 procent av besöken ledde till avslag på ansökan om försörjningsstöd. Huvudorsaken till avslag på ansökningar var att personen inte bodde på den angivna adressen och att familjesituationen i vissa fall varit oklar. Liknande resultat har setts i exempelvis Södertälje. Vi föreslår att tydligare kontroller och frivilliga hembesök införs även i Umeå kommun, i linje med vad som införts i andra kommuner som Solna, Sundbyberg och Södertälje.

Sverige som nation har under lång tid haft en stor asylrelaterad invandring. Idag befinner sig landet i en integrationskris där många människor hamnar i utanförskap, i områden med hög arbetslöshet, kriminalitet och högt bidragsberoende. I delar av landet finns det numera s.k. särskilt utsatta områden, där den svenska staten delvis har tappat kontrollen. Men än så länge inte i Umeå. Vi jobbar för att det ska fortsätta så.

Den migrationspolitik som drevs nationellt fram till 2022 var varken hållbar eller ansvarsfull, och den stramare migrationspolitik som nuvarande regering driver är nödvändig. Det finns ett starkt folkligt stöd för en stram migrationspolitik, med lägre flyktingmottagande.

För att lyckas med integrationen är det avgörande att fler invandrare arbetar och försörjer sig själva. Idag kan bidrag staplas på varandra så att det sammantaget inte lönar sig tillräckligt att börja

jobba i stället för att leva på bidrag. Detta är en viktig förklaring till det utanförskap som vi idag ser. För att arbetsinkomst ska bli mer lönsamt i förhållande till bidrag och för att fler personer ska jobba, har regeringen nyligen infört ett bidragstak för personer som lever på försörjningsstöd.

Regeringen har satsat på en förbättrad folkbokföring genom folkräkning. En korrekt folkbokföring ger staten bättre förutsättningar att bekämpa brott och ger avgörande kunskap i arbetet med att motverka exempelvis bidragsbrott. Sedan Skatteverket skärpte sina kontroller gällande felaktig folkbokföring år 2023 så har antalet folkbokförda invånare i Umeå kommun strukits med närmare 500 personer (!) p.g.a. detta och man antar att dessa personer numera befinner sig utomlands.

Regeringen har också beslutat att högkvalificerad arbetskraftinvandring ska prioriteras. Framgångsrika företag och god svensk konkurrenskraft kräver att nyckelkompetens kan rekryteras från Sverige, EU och tredje land. För att underlätta för högkvalificerad invandring, så har man prioriterat åtgärder för snabbare handläggning av arbetstillstånd. För denna grupp har handläggningstiderna minskat från över 100 dagar till under 20 dagar.

Umeå kommun har en betydligt lägre andel utrikes födda än riket som helhet. Av den folkbokförda befolkningen i Umeå kommun så var 13,9 procent utrikes födda år 2025, vilket kan jämföras med riket där motsvarande siffra var drygt 20 procent. Integrationen har fungerat bättre i Umeå än i övriga Sverige. Detta eftersom en så låg andel av befolkningen är utlandsfödd eller har utländsk bakgrund jämfört med riket som helhet. Umeå har lägst andel utlandsfödda av landets 20 största städer. Jämför exempelvis med Södertälje, där 44 procent av befolkningen är utlandsfödd. Och skulle man använda begreppet ”utländsk bakgrund”, så är skillnaderna ännu större.

Umeå har i förhållande till folkmängd tagit emot färre kommunmottagna flyktingar som beviljats uppehållstillstånd än rikssnittet genom åren, och det har

varit bra för integrationen. Från 2005 och framåt, så har Umeå kommun varje år tagit emot en lägre andel flyktingar än kommunsnittet i Sverige. Det innebär också att de problem vi ser i andra delar av landet, som orsakats av en för stor migration, inte har slagit igenom här.

Ett av skälen till att vi har tagit emot färre under alla dessa år, har varit bostadsbristen. Det har varit svårt att ta emot flyktingar i någon större utsträckning, när det inte funnits några lediga bostäder i Umeå. Detta har samtidigt långsiktigt underlättat förutsättningarna för en fungerande integration och bidragit till att minska risken för uppkomsten av särskilt utsatta områden. Samtidigt ska vi självklart ta vårt ansvar för att ta emot människor på flykt under kriser och krig, i första hand i vårt närområde.

Regionsamarbete och kommunikationer

Ensam är sällan stark, och det är därför viktigt att kommunen verkar på de arenor och i de sammanhang som är gynnsamma för jobben i Umeå.

Umeå ska i samarbete med andra aktörer - näringsliv, universitet, grannkommuner och Region Västerbotten -

göra vår region till det självklara valet för människor och företag som vill etablera sig. Samarbetet inom Umeåregionen, liksom Blå Vägen och Kvarkenrådet, ska stärkas - hög prioritet har det fördjupade samarbete med Vasa stad som påbörjats.

Efter det framgångsrika arbetet med tillskapandet av den nya färjan Aurora Botnia - och nyligen Stena Lines köp av driftbolaget Wasaline - ska vi nu se till att dra nytta av de möjligheter som en välfungerande färjeförbindelse ger. Inom ramen för samarbetet i Kvarkenrådet, fortsätter det långsiktiga arbetet med en fast förbindelse mellan Vasa och Umeå över Kvarken. Det är välkommet att den finska regeringen har en fast förbindelse inskrivet i regeringsprogrammet. Den är också en del av Finlands nationella transportplan, och genomförbarheten är bekräftad av finländska Trafikledsverket.

Arbetet fortgår nu via Kvarkenrådet under namnet ”Nordic Connector”. Den fasta förbindelsen är inte målet i sig, utan ett verktyg för att skapa breda samhällsnyttor - från industrins tillväxt och logistik till sådant som beredskap och mobilitet.

För Umeå är goda flygförbindelser till Stockholm och vidare ut i världen A och O. Det är därför viktigt att flyget får så goda förutsättningar som möjligt. Det måste också märkas i såväl Umeå kommun som andra organisationers resopolicies. Den ”flygskam” som dominerade debatten för ett antal år sedan har skadat Umeå och norra Sverige. Flyget är viktigt för tillväxt och utveckling.

För några år sedan genomfördes en utbyggnad av Umeå Airport. Swedavia har meddelat att en ny utbyggnad är på gång, men vår uppfattning är att man då borde bygga på flygplatsbyggnaden med ytterligare en våning. Vi är öppna för att gemensamt med Swedavia och andra intressenter påbörja detta. Vi ska även bidra till det pågående arbetet med att utveckla vår region som en ”hub” för framtidens elflyg, genom att få infrastrukturen på plats till Umeå Airport.

Viktigt för en bättre infrastruktur i norr är byggandet av Norrbottenbanan och att den nationella finansieringen

kommer på plats. Nu är det klart med 14,5 nya miljarder kronor till Norrbotten för att bygga järnväg från Skellefteå vidare mot Luleå. Det är också positivt att dubbelspår mellan Umeå C och Umeå Ö finns med i den nationella planen.

Efter decennier av nedprioriterat underhåll har Sverige byggt upp en underhållsskuld som påverkar vardagen för både resenärer och företag. Den tidigare socialdemokratiska regeringen tillät underhållsskulden på järnväg och vägar att växa till över 100 miljarder kronor under regeringsåren 2014-2022.

Under de kommande 12 åren investeras nu 1 230 miljarder kronor i ny och bättre infrastruktur. Regeringen rekordsatsar på underhållet av befintliga stambanor och spår, så att tågen kan gå i tid. 210 miljarder kronor tillförs i underhåll för att minska järnvägsskulden över tid. Man tillför 354 miljarder kronor för vägunderhåll i syfte att underhållsskulden i det statliga vägnätet ska vara borta till år 2037. Dessa satsningar är de största på 15 år och kommer att bidra till ökad säkerhet och tillgänglighet i hela landet. I Västerbotten har vi länge efterlyst tydli-

ga satsningar på infrastruktur, såväl väg som järnväg. Äntligen har vi en regering som hör samman våra uppmaningar. Då måste det också tydligt märkas i Trafikverkets konkreta underhållsarbete gällande länets vägar. Andra viktiga infrastrukturobjekt som vi fortsatt har behov av, är elektrifieringen av Tvärbanan mellan Hällnäs och Storuman, liksom färdigställandet av de kvarvarande etapperna av E4 mellan Umeå och Skellefteå till bättre standard.

Miljö och klimat

Sverige är bäst i EU gällande klimatet och utsläpp. Sverige hade under 2024 ett nettoupptag av växthusgaser. Minusutsläpp per capita. Det innebär att skog och mark tillsammans band mer koldioxid än vad som släpptes ut från transporter, industri och andra verksamheter. Sverige är det enda landet inom EU som redovisar ett nettoupptag av växthusgaser. Vi har också lägre utsläpp än genomsnittet av OECD-länderna. Sverige är ett föredöme.

Sveriges kommuner är viktiga i det svenska miljöarbetet. Med ansvar för bland annat samhälls- och stadsplanering, energi och VA, upphandling, grundskola, tillsyn och dialog med det lokala näringslivet samt långsiktiga investeringar har varje enskild kommun en naturlig roll i arbetet med hållbar utveckling. Fokus i Umeå, liksom i övriga delar Sverige och Europa måste vara ekonomisk tillväxt, marknadsekonomi, frihandel, teknikutveckling och forskning. Så löser vi klimatutmaningarna.

Umeå ska vara en kommun som sätter värde i en bra miljö med ren luft, friskt vatten och levande grönområden. Umeå kommun ligger långt framme i miljöarbetet, vilket är positivt. Koldioxidutsläppen per invånare har minskat i Umeå med 25 procent sedan 1990. När det påstås att Umeås politiker och partier hittills inte har brytt sig om klimatet eller miljön, så är det naturligtvis helt fel.

En stor del av utsläppen inom kommunen är uppvärmning, elanvändning och livsmedel. Umeå kommun ska fortsatt uppmuntra tillväxt och innovation. När

företagen går bra och gör vinst, så kan de investera i tekniker och material som är bra för miljön och klimatet.

Det handlar vidare om att bygga ut laddinfrastruktur så att fler personer ska kunna välja elbil i stället för fordon med fossila drivmedel. Det handlar om att bygga ut kollektivtrafiken i hela kommunen, och uppmuntra gång- och cykel för dem som kan välja. Att fortsätta energieffektivisera i kommunala byggnader. Uppmuntra hållbart byggande. Upphandla en betydligt högre andel lokalproducerade livsmedel och minska matsvinnet för att minska matens klimatpåverkan.

Skogen har en mycket viktig betydelse för att begränsa klimatpåverkan. Skogen tar upp mer växthusgaser än den släpper ut. 64 procent av Umeå kommuns yta täcks av skog, och bedömningen - som är några år gammal - är att detta binder 256 000 ton/år. Det motsvarar alltså 70 procent av de totala utsläppen inom kommunens gränser, som redan binds upp av skogen årligen.

Umeå kommun har också ett eget skogsinnehav. Umeå kommun ska bruka skogsinnehavet aktivt. Att bruka skogen aktivt är klimatsmart. Den växande skogen fångar upp koldioxid och lagrar den som kol i träd och mark.

Europeiska miljöbyrån har de senaste åren kartlagt luftkvaliteten i europeiska städer med 50 000 invånare eller fler. Under både 2024, 2025 och 2026 visade rapporten att Umeå är i topp 3 alla dessa år. Det är fantastiskt - bästa luften i Europa! Det förtjänar verkligen att lyftas fram att Umeå har den i stort sett renaste luften av 361 städer i Europa!

Vi har kunnat se att Umeå kommun numera (2025) klarar gällande luftkvalitetsnormer, i den rapport som kommunen lämnat till länsstyrelsen. Vi uppfyller redan idag även de flesta hårdare krav som kommer gälla från 2030. Enligt en rapport som Umeå kommun har låtit ta fram genom IVL, Svenska Miljöinstitutet, så hade Umeå under 2024 lyckats sänka nivån på kvävedioxidutsläpp så att den ligger under den tuffare nivå som EU kommer att kräva år 2030.

Fler träd ska också planteras både i

nya stadsdelar och i befintliga miljöer för att skapa trivsammare stadsmiljöer, ännu bättre luftkvalitet och ett bättre lokalklimat under varma sommardagar.

Moderaterna tänker fortsätta att bedriva en miljö- och klimatpolitik som ger så stor effekt som möjligt för varje satsad skattekrona.

En stadsplanering för alla trafikslag

För att vardagen ska fungera måste det vara lätt och enkelt att resa både i Umeå och till och från Umeå. Alla trafikslag, även bil, måste ha god framkomlighet i Umeå. I vår del av landet, så är många beroende av bil för att få vardagen att gå ihop. Man kan behöva bilen till och från jobbet, och för sådant som att skjutsa barnen till och från fritidsaktiviteter. En majoritet av hushållen i Umeå har en bil och många hushåll har minst två bilar.

Umeå kommuns åtgärdsprogram för renare luft har gett goda resultat. Vi klarar numera de olika miljökvalitetsnormerna. Färdigställandet av Västra Länken och ringleden som helhet är klar och har gett förväntat resultat, vilket är mycket positivt.

Det finns samtidigt partier som vill förbjuda eller kraftigt begränsa biltrafi-

ken i Umeås centrala delar. Moderaterna säger tydligt nej till sådana åtgärder och de är dessutom omotiverade. Det är inte bilarna som ska motverkas – det är utsläppen.

Umeå borde ha en trafik- och infrastrukturplanering som möjliggör god framkomlighet för alla trafikslag i framtiden – även för bilar. Men detta finns det inget intresse för. Socialdemokraterna, Miljöpartiet och Vänsterpartiet bedriver en uppenbart bilfientlig politik, även lokalt.

Men det kommer bli ännu värre om de rödgröna får fortsätta styra Umeå efter valet 2026. Det ska i framtiden bli ett i stället för två bilkörfält i varje riktning på de viktigaste trafiklederna till och från centrum. Från norr till söder, från väst till öst genom de centrala stadsdelarna. Moderaterna har i flera år lagt förslag på att ändra inriktningen på denna trafikplanering, men blivit nedröstade. Planen från de rödgröna är att göra det så svårt för bilister, att man helt enkelt ger upp. Genom att ta bort körfält skapas medvetet längre bilköer. Genom att minska antalet parkeringsplatser i Umeås bostadsområden vill man uttryckligen minska attraktiviteten för bilen som trafikslag. Trafikplaneringen skapar dessutom problem för varor och gods, som måste kunna transporteras in och ut från de centrala stadsdelarna. De företagare som måste ta sig till olika målpunkter inom de centrala stadsdelarna – ja, de kommer att få ägna ännu mer tid åt att vänta i bilköer.

De rödgrönas politik är ett hot mot ett levande och tillgängligt centrum. Alla Umeås invånare bor inte inom centrum-fyrkanten, även om rödgröna beslutsfattare verkar leva i den villfarelsen.

Moderaterna är negativt inställda till att gå från dagens parkeringsnorm till en s.k. mobilitetsnorm vid planeringen av nya bostadsområden. Det är viktigt att det finns parkeringsplatser nära bostäder så att stadens nya områden byggs för alla. Det är bra om fler kan cykla, gå eller åka kollektivt, men många människor är beroende av bilen.

Enligt förslaget kommer antalet parkeringsplatser kunna minska, om man i

stället ordnar med alternativ som minskar antalet bilar. Det kan bland annat handla om att ordna med bilpool eller cykelparkeringar. Konsekvensen av mobilitetsnormen kan bli att upp till 40 procent av parkeringarna för boende eller verksamma kommer minskas när nya platser bebyggs.

Behovet av bilparkeringar kommer att öka i framtiden, i takt med att Umeå växer. Det gäller exempelvis i centrumfyrkanten och på platser där det finns många butiker och arbetsplatser, men också i nybyggda området och på platser där byggnationen förtätas. Redan i dag är det svårt att hitta parkering i Umeå, särskilt i nybyggda områden där både boende och besökare vittnar om stora problem.

Det här följer tyvärr samma mönster som vi har sett tidigare, där det socialdemokratiska styret i Umeå gör allt för att försvåra för Umeåbor som behöver bilen för att få vardagen att fungera. Så sent som förra året infördes ett körförbud under vissa tider på Storgatan och Skolgatan, Väst på stan. Moderaterna röstade nej till det förslaget och efter stark kritik från allmänheten tvingades de styrande partierna öppna upp gatorna igen. Men samtidigt vet vi att S och MP inte har gett upp planerna på liknande åtgärder.

Umeåborna måste kunna få vardagspusslet att gå ihop. För att uppnå det krävs bra bilvägar, samt en utbyggnad av kollektivtrafik i kombination med ökade möjligheter att gå och cykla. Vi avser också att ta bort onödiga vägbulor som skapar ryckighet i trafiken.

En fungerande kollektivtrafik är viktig för Umeå. Vi har sett en mycket god utveckling av resandet med kollektivtrafik. Viktiga satsningar där vi historiskt har varit överens politiskt, med en genomtänkt strategi för busslinjesträckningar och annat. Mellan 2009 och 2019 fördubblades antalet resande och 2024 sattes ett nytt resanderekord i lokaltrafiken. Vår kollektivtrafik ligger i Sverigetoppen när det gäller såväl kundnöjdhet som trygghet. Det ska vi vara stolta över.

En sak som oroar, är däremot de framtida politiska planerna från S och MP på att satsa på bl.a. spårvagnstrafik. I Umeå kommuns antagna Kollektivtrafik-

plan 2025-2028, så går de styrande partierna Socialdemokraterna och Miljöpartiet flera steg längre än tidigare. När det gäller åtgärder i närtid, så vill man säkerställa ”långsiktigt spårbunden trafik längs de största stråken – i första hand linjerna 1 och 8.” Man vill bl.a. se en framtida BRT- eller spårvagnslösning i Umeå tätort, efter linjerna 1 (Umedalen - Centrum - Östra Ersboda) och linje 8 (Tomtebo - Centrum - Östra Ersboda). Totalt är det, enligt uppgifter från UKF, en sträcka på 31,5 km. Moderaterna yrkande avslag på detta.

För om det är dyrt med BRT-system (Bus Rapid Transit), så är det inget i jämförelse med de astronomiska summorna som det kostar att investera i spårvagnssystem. I Uppsala ska 17 km spårväg byggas, till en bedömd investeringskostnad på 9 miljarder kr. Umeå kommun ska alltså förbereda för att bygga spårbunden trafik på en nästan dubbelt så lång sträcka. Hur många decenniers planerat vågunderhåll ska strykas i Umeå kommun, för att förverkliga dessa aktivistiska luftslott? 40 års underhåll? 50 års underhåll? För att inte tala om alla satsningar på äldreboenden, skolor och annat som måste stryka på foten.

Det handlar om rena fantasiprojekt. Man utreder förutsättningarna för att långsiktigt möjliggöra spårbunden trafik, men undviker att studera hur mycket satsningarna kommer att kosta. Vi moderater är tydliga med vår uppfattning. Oavsett om det skulle kosta 9 eller 14 miljarder kr för Umeås skattebetalare. Vi säger nej till planerna på spårvagnstrafik i Umeå.

En attraktiv arbetsgivare för att klara kompetensförsörjningen

En viktig del i kommunens attraktivitet är att vara en god arbetsgivare. Vi står inför stora rekryteringsbehov. Sveriges Kommuner och Regioner har pekat ut nio strategier för att klara kompetensförsörjningen: Använd kompetens rätt, bredda rekryteringen, låt fler jobba mer, förläng arbetslivet, visa på karriärmöjligheter, skapa engagemang, nyttja tekniken, marknadsför jobben, underlätta lönekarriär.

Umeå kommun sitter egentligen i en guldsits. Det är bara konstigt att det knappt talas om det. Varje år är det omkring 6000-7000 av Umeås 135 000 invånare som flyttar från kommunen. Ofta studenter, som blivit färdiga med sina utbildningar. Bara 30 procent av studenterna stannar kvar i Umeå – tala om ett slöseri.

Vi måste bli bättre på att attrahera dessa studenter, att erbjuda dem jobb, karriärmöjligheter och bostäder. Vi måste öka produktionen av villor och radhus, eftersom barnfamiljer efterfrågar ofta just småhus. Men det byggs knappt några. Vi måste sänka skatten, så att det inte blir en ekonomisk förlust att flytta till Umeå.

Vi ska däremot inte börja sänka kraven för att anställa. Det är mycket viktigt med registerkontroller för att hindra kriminella att anställas. Mycket viktigt med kunskaper i svenska språket – språktest och språkutbildning.

En av kommunens största utmaningar är kompetensförsörjningen. Utmaningen att kunna nyrekrytera personal i tillräcklig omfattning och samtidigt att i så stor utsträckning som möjligt bibehålla befintlig personal i våra kommunala verksamheter. Allt i syfte att klara av våra viktiga välfärdsuppgifter, med rätt utbildad personal. Detta upprepas i dokument efter dokument, på konferens efter konferens, i möte efter möte.

Avgörande för att klara kompetensförsörjningen är att bli en bättre arbetsgivare. Umeå kommun borde göra sitt yttersta för att vara en bra arbetsgivare, och anstränga sig för att även behålla den befintliga personalen. Tyvärr får vi gång på gång signaler om motsatsen. De senaste fem åren har Umeå kommun lagt över 29 miljoner kronor på att köpa ut personal. 29 miljoner kr för att köpa ut 239 stycken anställda. Något som formellt kallas Överskommelser om avslut av anställning.

Pengar är uppenbarligen ingen bristvara inom Umeå kommun. Man tar ut så extremt mycket pengar av umeåborna i skatt, att man inte behöver fundera så mycket på att hushålla med skattebetalarnas pengar. Det har under innevarande år avslöjats att Umeå kommun har satt i

system, att utan skriftliga underlag köpa ut personal. På två år hade man köpt ut 25 stycken, men endast tre personer hade fått varningar. Man köper ut anställda, trots att de inte brustit i sin anställning. Det här är inte en bra personalpolitik.

Medarbetarnas kompetens ska tas tillvara - så brukar det låta i Umeå kommuns högtidstal och våra fina dokument. Det är tyvärr uppenbart att Umeå kommun inte lever upp till detta.

För Umeå kommun så har sjukfrånvaron minskat något det senaste året, från 7,1 till 6,9 procent. Vi når dock inte målet som är 6,5 procent. Vi ser fortsatt att sjukskrivningarna drabbar kvinnor hårdast. Män på 4,8 procent och kvinnor 7,8 procent. Detta innebär ett lidande för den enskilde, samtidigt som kostnaderna ökar för kommunen som arbetsgivare.

Faktorer som enligt forskningen påverkar hälsan negativt är små möjligheter att påverka arbetssituationen kombinerat med höga krav och bristande stöd i arbetet. Likaså obalans mellan ansträngning och belöning samt rollkonflikter. Ledarskapets betydelse och ansvar, på olika nivåer i kommunen, kan därför inte tillräckligt understrykas och måste uppmärksammas under kommande år. Inte minst ser vi detta inom äldreomsorgen, där ett mer närvarande ledarskap på enheterna är av nöden. En strävan måste också vara att få mer självbestämmande för personalen ute i verksamheten, så att de bättre kan styra över sin arbetssituation. Bildandet av intraprenader för att öka frihetsgraden för de anställda är något som ska uppmuntras.

Som en del i att vara en modern arbetsgivare, och samtidigt minska sjuktagen, vill vi att all personal ska ges möjlighet att träna på arbetstid. Inom Umeå kommun har redan flera kommunala bolag insett fördelarna med detta. Sjukfrånvaron är betydligt lägre bland de anställda inom de kommunala bolagen jämfört med de anställda inom den kommunala förvaltningen. År 2010 avskaffade Umeå kommun friskvårdstimmen för de anställda inom förvaltningen. Det var ett misstag. Genom ett återinförande av

friskvårdstimme så uppmuntrar vi vår personal att träna, och det vinner alla på: arbetsgivaren som får lägre kostnader för sjukfrånvaro och den enskilde i formen av ett friskare liv.

Haveriet med Umeå kommuns visseblåsarfunktion under 2025 är en av de senaste mandatperiodernas största skandaler. Totalt hann funktionen haverera fyra gånger, vilket är helt unikt i Kommun-Sverige. Skandalen väckte också nationell uppmärksamhet. Höga chefer som lade sig i pågående visseblåsarutredningar, felaktigt avsättande av den oberoende styrgruppen för visseblåsarfunktionen, olagliga beslut m.m. Mycket hade kunnat undvikas om Umeå kommun haft en politisk ledning som värnade funktionens oberoende, men Socialdemokraterna har gång på gång tagit beslut som gått tvärtemot en fungerande och oberoende funktion. Ansvar för de återkommande haverierna vilar tungt på Socialdemokraterna.

13 000 anställda stod under lång tid utan en fungerande visseblåsarfunktion. Händelserna kopplat till visseblåsarutredningen visar med all önskvärd tydlighet, att något är allvarligt fel inom Umeå kommun. Tystnadskultur, behandlingen av visseblåsare, vanvården, mörkläggningar, försök att påverka pågående utredning och försök att påverka styrgrupperna för visseblåsarfunktionen. Likaså att Socialdemokraterna m.fl. röstade fram en styrgrupp, som inte följde lagens krav. Förvaltningsrätten konstaterade i en dom att beslutet i näringslivs- och arbetsutskottet att utse ny styrgrupp i december var olagligt och skulle upphävas. Beslutet stred mot kraven på oberoende och självständighet i Visseblåsarlagen. Vi moderater och V röstade som bekant nej till förslaget

och reserverade oss, och beslutet var alltså olagligt. Att det var olämpligt var uppenbart för de flesta, men det var alltså dessutom olagligt.

Umeå kommun har en rejäl upp-försbacke när det gäller att återskapa förtroendet. För bland anställda, bland allmänhet, brukare och anhöriga så är det tydligt att det inte är en sund kultur som allt detta ger uttryck för.

Ett jämställt Umeå – motverka hedersförtryck

Jämställdhet och lika möjligheter är en angelägenhet för både kvinnor och män. Alla ska ha samma möjligheter till fria livsval, och delat ansvar för att få vardagspusslet att gå ihop. Ingen människa ska behandlas sämre än någon annan på grund av sitt kön.

Jämställdhetsfrågor ska prioriteras i vårt kommunala arbete. Ingen ska behöva känna sig rädd för att bli utsatt för våld. Samarbetet med kvinnojourer och polisen ska utvecklas. Trygghetsperspektiv läggs in vid all fysisk planering, vid planering av kollektivtrafiken och belysning och vid skötsel av parker.

Lika lön för lika arbete ska vara självklart. Arbeten som bedöms som likvärdiga ska ha samma lönenivåer utan könsskillnader. Vi anser att heltidsarbete ska vara norm och deltid en möjlighet. Det är viktigt att arbetsmarknaden i Umeå öppnas upp för fler arbetsgivare, särskilt inom den offentliga sektorn. De som jobbar inom traditionella kvinnoyrken har idag för få arbetsgivare att välja mellan - vanligtvis en eller möjligen två.

Sverige är ett av världens mest jämställda länder. Därför är det allvarligt att jämställdheten nu hotas av hederskultur och fundamentalism. Krafter som vill vrida tillbaka klockan och begränsa kvinnors frihet.

Sveriges värdegrund vilar på ideal om individens frihet, jämställdhet mellan kvinnor och män, barns rättigheter samt respekt för människors särart. Sveriges öppenhet har bidragit till att bygga vårt

land starkt. Men öppenhet mot omvärlden förutsätter att vi står fast förankrade i våra egna värderingar. Annars kommer vi inte att klara av de utmaningar som integrationen ställer oss inför. Tyvärr har vi på senare år alltmer fått uppleva sådant som hedersförtryck och hedersvåld.

Hederskultur ger uttryck för värderingar som inte hör hemma i Sverige. Det måste bekämpas på alla plan med förebyggande insatser, utbildning, samverkan och skärpt lagstiftning. En viktig del i att kunna bekämpa hedersförtryck är också att ha en god bild av dess förekomst.

Vi vet att det förekommer s.k. moralpoliser på sina håll i det offentliga rummet i Umeå. Kvinnor och tjejer vilka kommer till Sverige, som ibland flytt undan hedersförtryck i deras hemländer, möts av en likartad verklighet i sitt nya hemland. Även här kontrolleras deras klädsel och beteende på gator och torg. Förtrycket sträcker sig utanför hemmets gränser och når även de offentliga platserna i Umeå.

Men det förekommer också i våra skolor. Enligt information som UmeBrå har fått, så har hedersförtrycket ökat i Umeå med åren. Gällande förekomsten av moralpoliser så har det krupit ned i ålderrarna, att det t.o.m. finns "moralpoliser" bland barn på enskilda skolor i Umeå, som kommenterar flickors klädsel och vad skolelever äter.

Det är viktigt - och bra - att det finns handlingsplaner mot hedersrelaterat våld och förtryck. Det finns en sådan för kommunens grund- och gymnasieskolor. Även socialtjänsten har konkreta rutiner för att hantera hedersförtrycket. Men det görs inte tillräckligt.

Nyanlända måste tidigt utbildas i våra lagar och värderingar om jämställdhet och individens okränkbarhet. Yrkesgrupper som socialsekreterare, lärare och vårdpersonal ska utbildas om hedersrelaterat våld och förtryck. Vi vill se skärpta straff för hedersförtryck. Fler fall av hedersförtryck bör leda till utvisning.

Motarbetar man svenska värderingar om jämställdhet, individualism och mångfald - då har man förverkat sin rätt

att fortsätta vistas i Sverige. Därför vill vi att kommunen genomför en noggrann kartläggning gällande hur många barn och ungdomar som lever under sådana förhållanden. Då blir det också enklare att komma med skarpa förslag för att stoppa detta. I Umeå behövs det en genomlysning av förekomsten av såväl hedersförtryck som antisemitism.

HBtQ

I en modern kommun finns inte en livsstil som passar alla. Var och en måste ha möjlighet att leva sitt liv, men också ha respekt för andras rätt att göra samma sak. Det är vad som kännetecknar en fri och öppen kommun som byggs av och för människor.

HBtQ-frågor är viktiga att kontinuerligt uppmärksamma. Moderaterna jobbar med detta ur ett liberalt och frihetligt perspektiv. Vi har fokus på mångfald, lika-behandling och individens rätt. Vi ser inte homo-, bisexuella och transpersoner som grupper som behöver speciallösningar. Alla ska ha rätt till respekt för sin person och sina känslor - oavsett sexuell läggning, ålder, etnicitet, tro, utseende, åsikt, funktionshinder eller kön. Umeå ska vara en tolerant kommun där alla känner sig välkomna.

Det största hotet mot HBtQ finns i den s.k. hederskulturen, som numera är utbredd i Sverige. Den finns även i Umeå och måste motverkas på alla nivåer.

Umeå – en idrottskommun i toppklass!

Umeå har utsetts till ”Sveriges bästa idrottsstad” år 2021, 2020 och 2018. Priset delas ut sedan 2011 av SVT Sport i samband med SM-veckan. Det är ett kvitto på att Umeås satsningar på idrott - både på bredd och spets - är rätt väg att gå.

Idrott och stimulans för folkhälsan utgör viktiga inslag i en modern och växande kommun. Fysisk aktivitet som till exempel idrott är viktigt, inte minst för barn och unga. Strategiska investeringar ska fortsätta göras inom detta område, i

synnerhet i samarbete med det privata näringslivet. Det är i detta sammanhang hög tid att gå från ord till handling och förverkliga planerna på en ny evenemangsarena i Umeå.

Umeå har ett rikt föreningsliv vilket bidrar till en demokratisk utveckling och samhörighet. Moderaterna ser positivt på stödet till det ideella föreningslivet. Umeå har en ung befolkning och det är därför särskilt angeläget att fortsättningsvis skapa möjligheter för ett utvecklande idrotts- och fritidsutbud i kommunen.

För Moderaterna är det viktigt att stärka föreningslivet från grunden genom ett starkt stöd till den ordinarie verksamheten. Kommunens stöd ska i första hand göra det möjligt för föreningarna att bedriva sin kärnverksamhet - träningar, matcher, tävlingar och annan löpande verksamhet. Fokus ska ligga på långsiktiga förutsättningar för föreningslivet, inte på tillfälliga aktiviteter eller projekt.

I dag finns vissa föreningsstöd som fördelas enligt tydliga schabloner, medan det för andra stöd inte alltid är tydligt hur bidragsnivåerna bestäms. Vi vill därför införa fördelningsnycklar för dessa stöd, så att bidragsfördelningen blir mer transparent, förutsägbar och likvärdig.

Friluftsliv är en viktig del av många Umeåbornas vardag och har en positiv påverkan på både den mentala och fysiska hälsan. Friluftsliv ska vara lättillgängligt för Umeåborna och därför vill vi satsa på det vardagsnära friluftslivet genom att göra mer natur tillgänglig i bostadsnära områden. Vi vill göra det enklare att ta sig till friluftsområden genom att förbättra möjligheterna att resa med kollektivtrafik

till friluftsområden. Information om vilka friluftsområden som finns, var de ligger och hur man tar sig dit behöver också förbättras. Vi vill också se över parkeringsavgifterna i anslutning till frilufts- och idrottsanläggningar, i syfte att göra det enklare att motionera.

Det är viktigt att barn redan i tidig ålder får vistas i naturen och därför vill vi verka för att förskole- och skolgårdar stimulerar rörelse och friluftsliv, samt att elever regelbundet får vistas i skogen. Vi vill också att fler tillgänglighetsanpassningar ska göras i anslutning till friluftsområden och idrottsanläggningar. Alla Umeåbor ska ha samma förutsättningar att ha en aktiv fritid.

Vi ska också aktivt verka för att fler nationella tävlingar kan genomföras i Umeå. Svenska rallyt är Sveriges största årligen återkommande sportevenemang, och tillika landets största rallytävling. Från och med 2022 har Umeå blivit ny huvudort för VM-tävlingen. Det är mycket glädjande att Svenska Rallyt kommit till vår region. Rallyt är ett världsevenemang med miljoner tittare världen över.

Skidsporten spelar en viktig roll för den breda allmänheten i kommunen. Umeå borde ges goda förutsättningar att arrangera längdskidtävlingar på både nationell- och internationell nivå. Det är viktigt att det finns ishallar, konstfrusen is och konstsnöanläggningar, så att förutsättningarna är goda för vinteridrotterna, även om det är snöbrist. Många Umeåbor efterfrågar längre säsongslängder för vinteridrotterna och det vill vi att kommunen ska utreda. Umeå behöver också hitta en lösning för fotbollen under vinterhalvåret. Det skulle möjliggöra för fler barn och ungdomar att ha en aktiv fritid året runt.

Moderaterna föreslår tillsammans med de borgerliga partierna även en konkurrensutsättning av den samlade kommunala badverksamheten inom fritidsnämnden, däribland Navet och Umeålagun.

Det är viktigt att ungdomsverksamhet erbjuds i trygga miljöer. I Umeå kommun finns det elva fritidsgårdar och två mötes-

platser för unga. Fritidsgårdarna riktar sig till ungdomar i åldern 13-17 år och Ungdomens hus i centrala Umeå och på Ersboda riktar sig till äldre ungdomar, från 16 till 23 år. Moderaterna anser att kommunens mötesplatser för unga främst ska rikta sig till ungdomar i yngre åldrar. När äldre ungdomar vistas på fritidsgårdar och andra mötesplatser kan det leda till att de som är yngre inte vågar gå till fritidsgårdar. Moderaterna föreslår en generell övre åldersgräns på 19 år för kommunens öppna verksamhet för unga, så att de som vistas där är unga personer som går i högstadiet eller i gymnasiet.

Kultur

Kultur är mycket viktigt för en kommun. Varje dag, året runt, producerar kulturinstitutioner, organisationer, föreningar och individer mängder av kulturupplevelser för Umeås invånare och besökare. Kultur genererar tillväxt och skapar ett levande samhälle som attraherar invånare, turister och kreativa företag. Umeå ska synas på kulturkartan både nationellt och internationellt.

Umeå kommun ska fortsatt vara en attraktiv stad där människors olika behov av kulturella värden kan tillfredsställas. I Umeå finns kulturinstitutioner av högsta klass. Här är Norrlandsoperan med symfoniorkestern, Västerbottens Museum och Bildmuseet viktiga inslag. Vi värnar dessa institutioner och ser dem som strategiskt viktiga för kommunen, liksom våra bibliotek. Vårt kulturarv ska vårdas och Västerbottens museum liksom hela Gamlaområdet är en viktig länk mellan vår tids samhälle och tidigare och kommande generationer.

Samtidigt måste vi ständigt prioritera mellan kommunens olika verksamheter. Jämfört med andra kommuner i Sverige satsar vi betydligt mer per år. Vi tycker det är rätt att satsa på kultur för att utveckla Umeå som en attraktiv kommun, men anser att budgetramen kan minskas. Eftersom kommunens kulturbudget redan är omfattande, anser vi att det inte finns något ekonomiskt utrymme att behålla

Kvinnohistoriska museet i kommunal regi. Deras befintliga lokaler bör hyras ut till en extern aktör som kan passa in och som har ett intresse av det perfekta läget i Väven. Vidare ser vi skäl att minska bidragen till kulturföreningar och kulturfestivaler. Dessa stöd har över tid ökat, men vi vill återställa nivåerna till det ursprungliga.

Det är viktigt att hela tiden motverka fusk. Skattebetalarnas pengar ska gå till rätt saker. Med jämna mellanrum väcks frågor kring studieförbundens verksamheter, och huruvida det fuskas eller ej. I Umeå avslöjades år 2015 ett omfattande fusk i Studieförbundet, där det rörde sig om mångmiljonbelopp som hade betalats ut felaktigt. Man fann bland annat att 60 procent av verksamheten - som hade inrapporterats under ett år - inte hade ägt rum. Den aktuella lokalavdelningen lades därefter ned, som en konsekvens. Även fusk i andra studieförbund har därefter upptäckts, vilket påtalats på nationell nivå.

Staten ger ca 1,7 miljarder kronor i statsbidrag till studieförbundens folkbildningsverksamhet. Riksrevisionens granskning från år 2022 visar att kontroll och uppföljning brister i alla led, och att det finns tydliga tecken på att statsbidraget går till annat än folkbildning. Pengarna har istället gått till sådant som privat konsumtion och kommersiella verksamheter. Hela 44 procent av de granskade studiecirklarna saknade tillräckliga underlag för utbetalningar. Nästan vartannat evenemang hade alltså sådana brister att några skattepengar aldrig skulle ha betalats ut.

Moderaterna i Umeå vill se en extern granskning av samtliga studieförbund. Det krävs en total genomlysning av extern part för att gå igenom studieförbunden för att säkerställa att skattemedel inte har gått till fel saker eller har fuskats med.

Kulturpolitiken ska ge ramar för verksamheten och för hur offentliga medel får användas, Politiken ska inte detaljstyra kulturens verksamhet - därmed värnas också den konstnärliga friheten. Umeå kommun bör uppmuntra och tillåta att fler privata aktörer får möjlighet att verka inom kulturen. Till exempel genom

upphandlingar, valfrihetssystem eller att på andra sätt få privata aktörer att verka inom kommunens kulturella verksamheter.

Bibliotekets olika tjänster har under de senaste decennierna vuxit och idag finns allt från sällskapsspel till TV-spel att låna på kommunens bibliotek, som ofta motiverats med att biblioteken behöver utvecklas och möta efterfrågan på annat. Detta har urvattnat bibliotekens roll. Läsandet och bildning bör det bör vara bibliotekets fokus idag, imorgon och i framtiden. Det är av högsta vikt att biblioteket som mötesplats ska präglas av lugn och ro i alla stadsdelar där det finns bibliotek. Biblioteket ska vara en självklar plats för besökaren som vill ta till sig information och kunskap.

Biblioteksbussen kör till platser där det är långt till ett vanligt bibliotek. Den stannar till vid 136 hållplatser i kommunen, från Inneråträsk i norr till Norrbyn i söder. Biblioteksbussen har ett stort tryck från skolor, förskolor som saknar folkbibliotek, men även från äldreomsorgen. Det gör att verksamheten inte hinner stanna hos alla som vill och många besök blir idag mycket korta. Läsförståelse är grunden i de flesta skolämnen och läsning har stor betydelse för bland annat språkutvecklingen. Vi moderater ser det som en kärnuppgift för kulturnämnden att främja läsning och det är tydligt att det finns ett stort behov av en till biblioteksbuss. Det skulle vara positivt för både läsning och

Sju huvudområden inför valet 2026:

1. Återupprätta en trygg och värdig äldreomsorg!

Skandaler med extrem vanvård har skakat äldreomsorgen, liksom visse blåsarhavet. Äldre som svälter, som inte får träffa läkare, som utsätts för brott samtidigt som personal struntar i rutiner. Ansvariga har försökt tysta ner detta. Det behövs ett nytt ledarskap, ökad bemanning, språkkrav, en ny trygghetsinspektion m.m. LOV-systemet inom hemtjänsten ska återinföras.

2. Stärka kunskapsskolan och minska barngrupperna i förskolan

Sveriges bästa skola – för varje elev – varje dag. Så sammanfattas vår ambition för Umeås skolor. Vi vill satsa mer resurser på skolan än vad som gjorts under den senaste mandatperioden. Kunskap, valfrihet, studiero, betyg och ordning ska stå i fokus. Inom förskolan är det dags att förverkliga målet om mindre barngrupper.

3. En trafikplanering med sunt förnuft, där även bilar kan ta sig fram!

I vår del av landet, så är många beroende av bil för att få vardagen att gå ihop. Man kan behöva bilen till och från jobbet, och för sådant som att skjutsa barnen till och från fritidsaktiviteter. En majoritet av hushållen i Umeå äger en bil. Alla trafikslag, även bil, måste ha god framkomlighet i vår kommun. Dagens bilfientliga politik måste upphöra.

4. Förbättra företagsklimatet

Moderaternas mål är att Umeå ska vara bland de tio bästa kommunerna i landet när det gäller företagsklimat: lägre kommunalskatt, kortare handläggningstider, bättre dialog med företagen, bättre service, positiv syn på valfrihet inom välfärden och motverka osund konkurrens från kommunens verksamheter gentemot det privata näringslivet.

5. En levande landsbygd

På landsbygden erbjuds några av de mest attraktiva livsmiljöerna. Det gäller att möjliggöra bostadsbyggande, utbyggd kollektivtrafik och god tillgång till välfärd och service även på landsbygden. Vi säger nej till planerna på nya vindkraftsparker, vi vill pausa projektet med kontroll av enskilda avlopp och gatubelysningen på landsbygden ska självklart vara kvar.

6. Sänkt kommunalskatt – mer pengar kvar i plånboken

Skatten i Umeå är två kronor högre än hos jämförbara kommuner. En familj i Umeå med två vuxna, där den ena är sjuksköterska och den andra polis, betalar över 19 000 kronor mer i skatt per år. Det är inte rimligt. Lägre skatt gör det mer lönsamt att arbeta och främjar tillväxt, men är framför allt viktigt för att ge människor med små marginaler större ekonomisk frihet.

7. Fler insatser för ett tryggare Umeå

4 av 10 av Umeås kvinnor uppger de avstår från att gå ut ensamma av rädsla för att bli överfallna, rånade eller ofredade. Otryggheten begränsar kvinnors frihet. Vi vill öka kamerabevakningen i det offentliga rummet, förbättra belysningen utmed gator och parker samt införa kommunala ordningsvakter i fler områden.

Några av de frågor som vi prioriterar:

Tillväxt, ekonomi och jobb

1. Fokus på tillväxt som kommer hela Umeå till del. Både landsbygd och stad.
2. Jobb och välfärd går före bidrag. Alla jobb behövs.
3. Skärpta kontroller, genom hembesök, vid ansökan om försörjningsstöd.
4. Ordning och reda i den kommunala ekonomin.
5. Effektiviseringar av den kommunala verksamheten ska ske genom ett större fokus på kärnuppgifterna, och större andel av övrig verksamhet kan upp-handlas.
6. Kommunalskatten ska sänkas stegvis under mandatperioden.
7. Ett bättre företagsklimat, genom snabbare handläggning och bättre dialog.
8. Utred förekomsten av osund konkurrens från kommunens sida gentemot det privata näringslivet, och i förekommande fall åtgärda det.
9. Inför s.k. utmaningsrätt.
10. Stärk kommunens attraktionskraft som arbetsgivare genom att motverka all form av diskriminering och särbehandling, eliminera osakliga löneskillnader och arbeta för att minska sjukfrånvaron. Möjliggör för alla anställda att träna på arbetstid.

Landsbygd

1. Behåll vägbelysningen på landsbygden.
2. Stoppa utbyggnad av ytterligare vindkraft i kommunen.
3. Pausa det storskaliga projektet med tillsynen av enskilda avlopp.
4. Bevara och utveckla landsbygdsskolorna, såväl förskolor som grundskolor.
5. Ersättningen till byskolor kan förstärkas, för att ge långsiktiga förutsättningar att säkerställa skolverksamhet på landsbygden.
6. Öka bostadsbyggandet på landsbygden.
7. Förbättra turtätheten och tillgängligheten till kollektivtrafiken på landsbygden.

Äldreomsorg och funktionshinderomsorg

1. Det måste bli ett slut på minutjakten inom hemtjänsten. Inför en mer flexibel och behovsanpassad tidsmodell för hemtjänsten.
2. Återinför Lagen om valfrihetssystem (LOV) inom hemtjänsten, med fokus på kvalitet och valfrihet för dem som berörs.
3. Inför LOV inom vård- och omsorgsboende.
4. Inför LOV inom funktionshinderomsorg och daglig verksamhet.
5. Anställ läkare inom kommunen.
6. Öka grundbemanningen av vård-, omsorgs- och rehabiliteringspersonal.
7. Säkerställa ett närvarande ledarskap på enheterna, med rätt erfarenhet och utbildning.
8. Inför vårdnära serviceteam brett på vård- och omsorgsboenden.
9. Bättre schemaläggning där personalen involveras, liksom ett avskaffande av delade turer så långt det är möjligt.
10. Stärk rutinerna för hantering av lex Sarah-anmälningar och avvikelserap-portering.
11. Bättre introduktion och utbildning för personalen, genom bl.a. Saveman-gruppen.
12. Låt äldre bestämma om manlig eller kvinnlig personal ska hjälpa dem vid intima omsorgsinsatser, som duschning.
13. Inför språktester vid nyanställningar inom hemtjänst, funktionshinderom-sorg och äldreomsorg. Det behövs utbildning i svenska för personal, för att nå språkraven som är lag fr.o.m. 1 juli i sommar.
14. Inför en trygghets- och kvalitetsinspektion för att säkerställa hög kvalitet och värdigt bemötande inom äldreomsorgen.
15. Personer med hemtjänst eller som bor på vård- och omsorgsboende ska garanteras daglig utevistelse.
16. Höj standarden på maten som serveras till våra äldre.
17. Säkerställ tillgång till fler särskilda boenden samt senior/trygghetsboenden.

Några av de frågor som vi prioriterar:

Ökat bostadsbyggande

1. Möjliggör ett attraktivt boende runt om i vår kommun, gärna nära vatten. Strandskyddets nuvarande omfattning hindrar utveckling och nybyggnation.
2. Ta bort hämmande regler och kommunala särkrav (dvs krav som går utöver Boverkets byggregler) gällande byggande.
3. Fortsätt att bygga på höjden i de centrala stadsdelarna.
4. Den framtida stadsutvecklingen måste också möjliggöra ett ökat småhusbyggande samt utveckling av nya stadsdelar utifrån trädgårdsstadens principer, med fokus på grönska, trygghet, varierade boendeformer och god tillgänglighet för bilburna hushåll.
5. Stadsplaneringen ska präglas av god framkomlighet och rimliga parkeringsmöjligheter, där bilen fortsatt utgör en naturlig del av ett växande Umeå.
6. Åtgärder vidtas för att få en snabbare och enklare plan- och byggprocess, med målet att öka förutsägbarheten för både kommunen och byggaktörer.
7. Tjänstegarantier ska införas i kommunens myndighetsutövning, där kommunen åtar sig att handlägga ärenden inom utsatt tid när kompletta handlingar finns. Vid överskriden handläggningstid ska sökande kompenseras genom reducerad avgift.
8. Privata aktörer ska i större utsträckning själva ansvara för och finansiera planarbetet, i syfte att effektivisera processen och öka takten i framtagandet av nya detaljplaner.
9. Umeå kommun ska införa automatiserade beslut vid enklare lov-, anmälnings- samt tillståndsärenden, i syfte att effektivisera handläggningen.
10. Öppna upp fler områden för byggnation av bostäder. Det behövs fler småhus, fler bostadsrätter och fler hyresrätter.

Trygghet

1. Öka tryggheten och minska brottsligheten genom fler poliser, bättre belysning, bevakningskameror och ordningsvakter i otrygga miljöer.
2. Krafttag mot narkotika. Inför frivilliga slumpvisa drogtester på Umeås gymnasieskolor som en del i skolans förebyggande arbete samt rondering med narkotikahundar i alla kommunala fastigheter.
3. Snabbt åtgärda klotter och annan skadegörelse.
4. Förekomsten av hedersförtryck och antisemitism ska särskilt bekämpas på alla nivåer inom kommunens verksamheter.
5. Säkerställ ett systematiskt kommunövergripande arbetssätt för att bekämpa och förebygga välfärdsbrottslighet.
6. Stoppa fusk med välfärdssystemen, däribland sådant som har koppling till organiserad brottslighet. Kända riskområden är utbetalningar av ekonomiskt bistånd, föreningsbidrag och assistansersättning.
7. I dialog med näringslivet ta fram en åtgärdsplan för att minska företagens brottsutsatthet och otrygghet.
8. Tillse att samtliga kommunala förvaltningar polisanmäler alla misstänkta brott inom kommunens verksamhet.
9. Inför tiggeriförbud, så att människor inte utnyttjas.
10. Utreda åtgärder för att säkerställa tryggheten i anslutning till idrotts- och fritidsanläggningar.

Stärk besöksnäringen

1. Centrumhandeln måste ges likartade konkurrensförutsättningar som de halvexterna handelsområdena. Inför avgiftsfri parkering på lördagar och söndagar i centrum, på de p-platser och de P-hus som UPAB ansvarar för.
2. Se över möjligheten att generellt sänka p-avgifterna på de parkeringar där Umeå kommun har rådighet.
3. Medverka till förverkligandet av en centralt placerad gästhamn och fler gästbryggor.
4. Stärk Umeås besöksnäring genom att i samverkan med privata aktörer skapa ställplatser för husbilar och husvagnar.
5. Fler parkeringsplatser.
6. Umeås restauranger och krogar ska kunna få serveringstillstånd till kl. 03.00.
7. Verka långsiktigt för en fast förbindelse över Kvarken mellan Umeå och Vasa.

Några av de frågor som vi prioriterar:

Skola

1. Satsa på utbildning. En skola i toppklass, med kunniga lärare och lugn arbetsmiljö för eleverna är prioriterad.
2. Förbättra studieron i klassrummen.
3. Avlasta lärarna från administrativt arbete, genom ett successivt införande av lärarassistenter.
4. Öka resurserna för att möjliggöra fler resursklasser.
5. Betyg från årskurs fyra och ordningsomdömen.
6. Mindre barngrupper i förskolan.
7. Inför en läsa-skriva-räkna-garanti.
8. Stärk kunskapsnivån gällande hedersrelaterat våld och förtryck genom att göra nödvändiga granskningar, utbildningsinsatser samt handlingsplaner inom kommunens förvaltningar.
9. Inför ett obligatoriskt och aktivt val av skola.

Miljö och klimat

1. Fler träd ska planteras både i nya stadsdelar och i befintliga miljöer för att skapa trivsammare stadsmiljöer, ännu bättre luftkvalitet och ett bättre lokalklimat under varma sommark dagar.
2. Värna och utveckla Umeå med god tillgång till parker, ren luft och friskt vatten.
3. Fortsatt satsning på kollektivtrafiken i hela kommunen, och bygg ut gång- och cykelvägarna.
4. Alla trafikslag, även bil, måste ha god framkomlighet i Umeå. Det är inte bilarna som ska motverkas – det är utsläppen.
5. Bygg ut laddinfrastrukturen i kommunen för att underlätta elektrifieringen.
6. Umeå kommun har ett eget skogsinnehav – skogen måste brukas aktivt, vilket är bra för klimatet.
7. Förverkliga utbyggnadsplanerna på Umeå Airport och möjliggör satsningar på elflyg.
8. Öka andelen lokalproducerad mat i upphandlingarna. Ambition är endast lokalproducerade kött- och mejeriprodukter till skola och äldreomsorg.

Idrott och kultur

1. Umeå ska vara känd som såväl idrotts- som kulturstad. Fortsatta och välavvägda satsningar på idrott och kultur ska genomföras.
2. Ny evenemangsarena i Umeå i samarbete med privata aktörer.
3. Anordna hundrastgårdar.
4. Satsa på friluftslivet.
5. Stärk stödet till föreningslivet.
6. Värna det lokala kulturarvet och stärk Västerbottens Museums roll. Avveckla samtidigt det kvinnohistoriska muséet i Väven och överför det som är av bevarandevärde till Västerbottens Museum.
7. Umeå kommun ska bejaka och inte motarbeta privata aktörer som vill satsa på kulturella upplevelser, däribland Brännbollsyran.
8. Utveckla och värna bibliotekens kärnverksamhet i större utsträckning och tydliggör bibliotekets roll som läsfrämjare för att vända trenden med färre boklån.
9. Säkerställ att biblioteken är en trygg plats för läsning och förkovran i berörda delar av kommunen.
10. Skärp uppföljningen och kontrollen av de föreningar och studieförbund som erhåller offentligt stöd av fritidsnämnden och kulturnämnden. Inte en enda skattekrona ska riskera att betalas ut till fusk, eller extrema och odemokratiska organisationer.

Beredskap

1. Försvaret går först. Arbeta för att snabbt och smidigt möjliggöra ett stärkande av den militära närvaron i Umeå, såväl befintlig som eventuell tillkommande verksamhet. Oavsett det gäller försäljning av mark eller annat som kan vara efterfrågat för att möjliggöra en expansion av försvarets verksamheter.
2. Den civila beredskapen har länge försumrats. Vid planeringen av bostadsområden måste även behovet att skyddsrum tas i beaktande.
3. Söka samverkan med grannkommuner och regionen i syfte att upprätta livsmedelslager, drivmedelslager och liknande i händelse av kris eller krig.
4. Utan bönder – ingen beredskap. Värna produktiv jordbruksmark från exploatering, då den kommer att behövas för böndernas arbete med att öka länets och landets självförsörjningsgrad.
5. Genomför praktiska beredskapsövningar inom kommunens verksamheter.

moderaterna.se/vasterbotten

 [moderaternaumea](https://www.facebook.com/moderaternaumea)

